

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LX Gegužė — May 9, 1975 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PORTUGALIOJE LAIMĖJO NUOSAUKIEJAI

Portugalijoje balandžio 25 d. įvyko nekantriai lauktieji pirmieji rinkimai į Konstitucinį Seimą. Juose buvo leista dalyvauti 12-kai partijų (pradžioje buvo jų registruota net 60!). Iš jų svarbiausios — socialistai, liaudies demokratai ir komunistai. Ir tenka pripažinti, kad viešosios nuomonės tyrinėtojai šį kartą buvo teisūs, teigdami, kad komunistai šiuose rinkimuose negaus daugiau kaip 15% visų balsų.

Šiems rinkimams Portugalijoje buvo suregistruota apie 6,1 milijono rinkėjų, iš kurių balsavo net 91%! Tai yra palyginti gana aukštas rinkėjų nuošimtis nedemokratiškai auklėtiems, bet partiškai nusiteikusiems portugalams, kuriuos jų buvusios vyriausybės per 50-tį neprileido prie rinkimų urnų.

Prieš pat rinkimus Lisabonoje IV. 20 socialistų partija sušaukė savo paskutinį priešrinkiminį sambūrį sporto stadione. Jame dalyvavo apie 60,000 sostinės gyventojų. Savo programinėje kalboje socialistų partijos vadas Mario Soares pareiškė, kad "jo partija ves kraštą į laisvę". Gi IV. 22 liaudies demokratai, trečioji savo didumu partija, turėjo sporto aikštėje savo paskutinį priešrinkiminį susitelkimą, sutraukdama į aikštę vos 5,000 pasekėjų. Žinoma, ir komunistai taip pat sušaukė savo pasekėjus IV. 23, vieną dieną prieš pat rinkimus, kad primintų savo šalininkams saldžiai vylingus pažadus, į tą patį kaip ir socialistai sporto stadione. Komunistams pavyko sutraukti net 60,000 žmonių, kas galėjo parodyti, kad jie yra labai stiprūs. Partijos diktatorius Alvaro Cunhal susirinkusiems žadėjo, kad "KP kovos už tvarką, liaudies gerbuvį ir pilietines pareigas". "Time" savaitraštis savo V. 5 laidoje teigia, kad visos trys svarbiosios partijos pasisakiusios už krašto turtų suvalstybinimą, socializmo įgyvendinimą, plačia šio žodžio prasme, tik viena Centro socialdemokratų partija tepasisakiusi už privataus ūkio palikimą. Iš esmės imant, nei tarp komunistų nei jų varžovų socialistų nėra buvę per daug esminių programinių skirtumų: abi partijos kiek tik įmanydamos stengėsi pataikauti rinkėjams, kad juos patrauktų į savo pusę. Tačiau kas gana svarbu, kad, kol kas, net ir KP neskatinusi Portugalijos vyriausybės išstoti iš NATO; žinoma, jeigu pastaroji pati nepašalys portugalus apleisti šį svarbų prieškomunistinių tautų sambūrį.

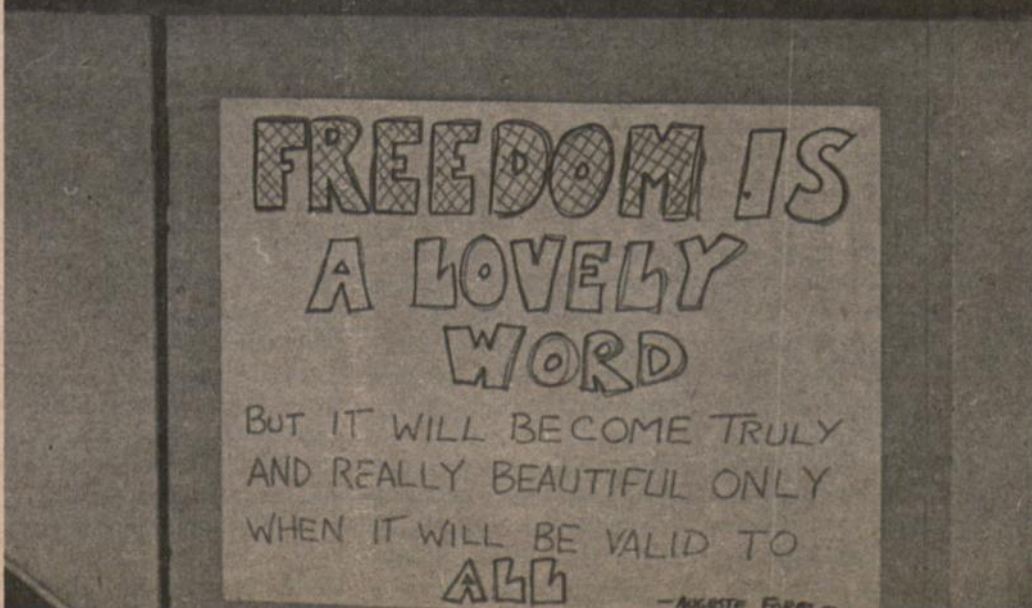
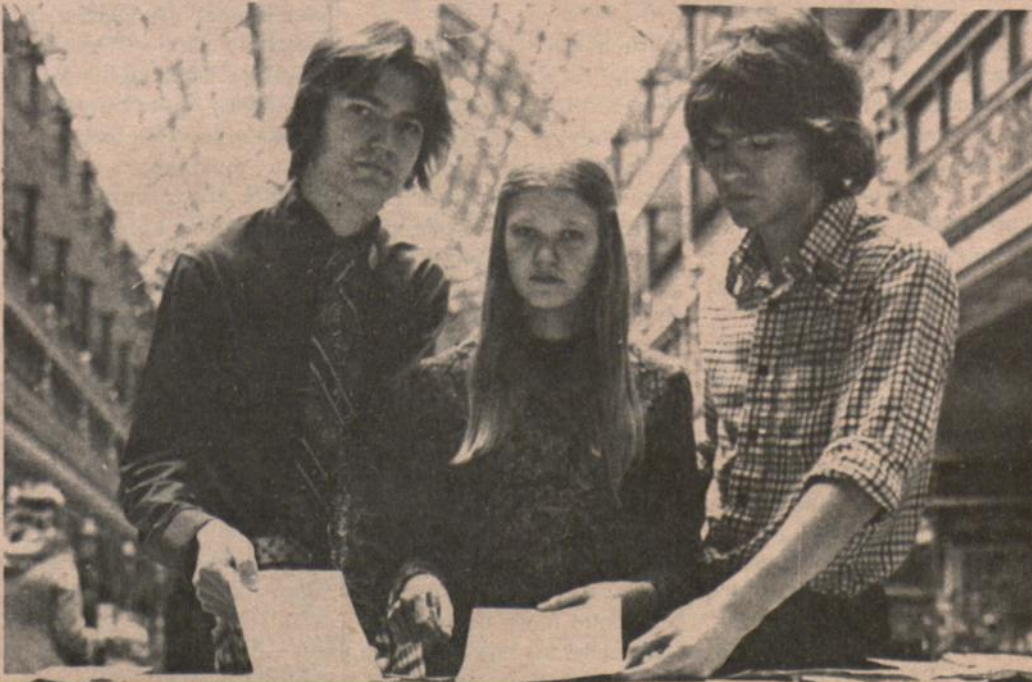
Suskaičius rinkėjų balsus paaiškėjo, kad Mario Soares vadovaujamoji so-

cialistų partija surinko net 38% rinkėjų balsų; liaudies demokratai gavo 26% ir komunistai, daug žadėję ir šūkavę tegavo tik 13% rinkėjų pasitikėjimo. Nors prieš pat rinkimus kompartijos šefo pavaduotojas Octavio Pato buvo pareiškęs, kad "jeigu komunistai negaus bent 20% visų rinkėjų balsų, tai būsiąs labai neįspūdingas debiutas". Na, žinoma, komunistams nereikia 55% pasekėjų, kad galėtų valdyti Portugaliją. Tik prisiminkime, kad po II-jo Pasaulinio karo Lenkijoje komunistai tesurinko tik 4% rinkėjų pasitikėjimo, bet nuo to laiko ligi dabar jie valdo 30 milijonų lenkų.

Žinoma, krašte vyraujant socialistiniams vėjams, viena konservatyvi, Centro socialdemokratų partija, kuriai kairieji generolai leido dalyvauti rinkimuose (Krikščionių demokratų partijai nebuvo leista rinkimuose dalyvauti!), tesurinko vos 8% rinkėjų pasitikėjimo.

Tačiau ar rinkimai ar be rinkimų M. F. A. (Kariškų pajėgų sąjūdis) prieš rinkimus pranešė partijų organizatoriams, kad jie valdys kraštą ne trumpiau kaip tris ar penkerius metus (gal būtų ligi vienas jų taps diktatoriumi). Taigi, nežiūrint šio referendiško pobūdžio rinkimų, kurių metu išrinkta 247 atstovai į Konstitucinį Seimą, Portugaliją ir toliau valdys M. F. A. Revoliucinė Taryba susidedanti iš 28 asmenų; jiems vadovauja prezidentas Francisco da Costa Gomes (buvęs kariuomenės štabo viršininkas ir min. pirm. Vasco Dos Santos Goncalves (buvęs armijos inžinerijos karininkas, dabar užėmęs buvusio diktatoriaus Salazaro vilą!). Nėra net tiksliai žinoma kitų Tarybos karininkų pavardės, bet spėjama, kad jie visi yra gerokai pasvirę į kairę.

Šie rinkimai, lyg koks mirasas, jau praeityje. Gyvenimas dėl to nesustoja vietoje. Revoliucinei Tarybai prieš akis daug sunkių už-

Clevelando lietuvių jaunimas, bendrai su latviais ir estais, Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus vardu balandžio 3 d. Arkadoje surengė parašų rinkimą po petiją, kad nebūtų pripažintas Pabaltijos valstybių prijungimas prie Sovietų Sąjungos. Ši nuotrauka, kurią padarė The Plain Dealer fotografas John J. Kucharchuk, vaizduoja tris latvių jaunuolius renkant parašus. Iš kairės: Andris Ievinš, jo sesuo Daina ir Valdis Rubenis. Prie parašų rinkimo suorganizavimo ypatingai daug prisidėjo Gaila Klimaitė, Linas Johansonas, Baiba Caunite, Gintaras Puškorius, Tomas Palubinskas ir Andrius Razgaitis.

BRĘSTA PIETŲ KORĖJOS UŽPUOLIMAS

BRONIUS AUŠROTAS

Sunku žodžiais išreikšti Amerikai suteiktus smūgius pietryčių Azijoje. Šie pralaimėjimai buvo palygin-

davinių ir neišsprendžiamų problemų. Svarbiausios jų yra ūkiškos. Neužmirština, kad Portugalija yra vienas iš neturtingiausių Europos kraštų. Praėjusiais metais komunizmo grėsmė atsistojo ant namų slenkščio labai nukentėjo turizmo pramonė ir kapitalas išsidėgino į saugesnius kraštus.

ti su Napoleono ir Vokietijos nacių pralaimėjimais prie Maskvos vartų. Tačiau, šių smūgių organizatorius, Kremlius, ir toliau suokia apie detentes ir atrodo, kad ir toliau jam pritaria detentes teorijų kūrėjas, JAV valst. departamento sekretorius Kissingeris. Amerikiečiams nuleidus valstybinę vėliavą Saigone, jis nesigėdino pasakyti, kad "Amerika po šio pralaimėjimo išgyvens tam tikras pasekmes". Be to, jis skatino amerikiečius nekritikuoti

savo vyriausybę, bet laikytis vieningai! Bet ar Kissingeris gali įtikinti šio krašto piliečius būti vieningais, kai jis suorganizavo šias visas nelaimes?

Naujų pavojų židinių nereikia ieškoti. Jie jau paruošti, pasirašius po II-jo Pasaulinio karo nugalėtojų valstybių sužalojimo sutarties, iš vienos sudarant dvi; viena jų demokratiška, kita prososietiška. Tos valstybių skaldymo politikos aukos viena po kitos jau baigia patekti į bolševikinio imperializmo nasrus. Šiandien dar yra išlikusi gyva Pietų Korėja, nuo kurios sostinės, Seulo, ligi demilitarizuotos zonos tėra vos 50 mylių.

Kaip praneša Human Events savaitraštis savo V. 3 laidoje, P. Korėjos vyriausybė yra didžiai susirūpinusi dėl JAV neįvykdytų įsipareigojimų P. Vietnamui. P. Korėjos sostinėje tikima, kad Fordo administracija nustojo ir valios ir ryžto kovoti prieš komunizmą Azijoje, ypač po to, kai Kongresas uždėjo vyriausybei griežtus varžtus užsienio politikos tvarkymosi laukuose.

Šiuo metu amerikiečiai P. Korėjoje turi apie 38,000

Politinės veiklos bendri bruožai Clevelande

Laikraštininko Bill Anderson straipsnis apie Valsybės Departamento polinkį pripažinti Pabaltijos neteisėtą okupaciją ir pastangas nutylėti dr. Kazio Bobelio vadovaujamą Pabaltiečių delegacijos pasimatymą su prez. Fordu, sukėlė tikrą nerimą audrą Amerikos lietuvių tarpe.

Vasario 16-tos proga šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos aukštesnės klasės mokiniai skatinami mokytojos Vidos Augulytės pasiryžo siųsti petiją Ohio senatoriams John Glenn ir Robert Taft Lietuvos reikalui.

Moksleivis Linas Johansonas žaibo greitumu užvėrė nesiliaujančią perkūniją, kuri ir dabar beldžiasi į Amerikos sąžinės duris. Jaunieji per trumpą laiką surinko virš 2,000 parašų, kurių didelis skaičius buvo nielijetuvų gimnazijos studentų. Jaunesnis Joga daug pasidarbavo Akronė.

Alto laiškų ir telegramų vėjus abiejose lietuvių parapijose praėjo sėkmingai talkininkaujant naujoms jaunoms jėgoms: T. Palubinskui, G. Puškoriumi ir A. Razgaiciui. Tikra pažiba buvo Jūra Banionytė parašiusi 99 laiškus Ateitininkų laiškų rašymo konkurse. Šaulių žalgirio kuopos laiškų vėjus sklاندžiai eina.

John Glenn ir Ohio Valstijos gubernatoriaus Rhodes asmeniškai atsakymai L. Johansonui, jaunimą toliau paskatino rinkti parašus petijoms Ohio kongresmanams Stanton, Stokes, Vannik ir Mottle. Dviejų dienų laikotarpyje Arkadoje po 200 parašų buvo pasiųsti kiekvienam iš aukščiausių mitybių kongresmanams.

Arkados darbe padėka priklauso broliams latviams už jų pasišventimą, ištvermę ir budrumą. Įdomu, kad akcija suklelė didelį dėmesį juodosios rasės žmonių tarpe, jų daug pasirašė petijas.

Reikėtų padėkoti Eleanor Prech, Cleveland Press laikraščio tautybių korespondentei už jos tikrai gražų ir išsamų straipsnį apie įvykį Arkadoje. Ji pati minėjo, kad buvo sunku išsikvoti tokio ilgio ir apimties straipsnį laikraščio puslapiuose.

Straipsnis buvo pastebėtas North Royalton miesto North Royalton mokytojo, kuris prižadėjo, kad jo klasės 87 mokiniai rašys laiškus užstojant Lietuvą.

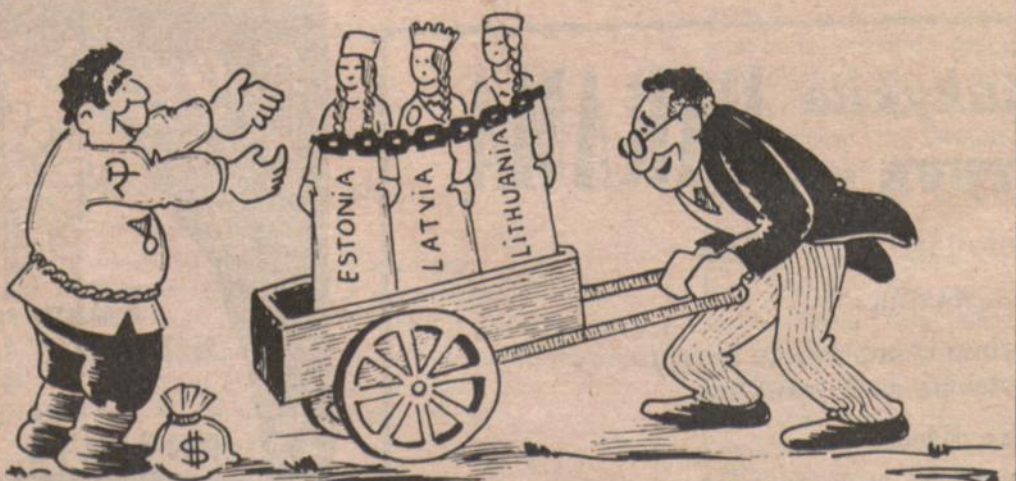
Didelė padėka priklauso ir Clevelando Miesto Tarybai, kuri pravedė rezoliuciją remiant Lietuvos bylą.

(vs)

karių; tačiau korėjiečiai galvoja, kad šios kariuomenės gali būti per maža, kad sulaikyti priešų staigų puolimą ir apsaugoti Seulą.

(Nukelta į 2 psl.)

Prekybiniai mainai...

BRESTA ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Galvojama, kad š. Korėja, kritus Kambodijai ir P. Vietnamui, galinti dar kartą pamėginti "sujungti" dvi Korėjas į vieną komunistišką pusiasalį. Esą tokio užpuolimo būtų galima laukti ar šių metų gale ar 1976 m. pradžioje. Žinoma, tokiai prielaidai paremti yra šis argumentas: komunistams užėmus pietryčių Aziją, visi atliekami komunistų kariškų kalvių ginklai gali būti nukreipti į š. Korėją. Ne užmirškime, kad 1953 m., pasirašius Panmundžone karo paliaubų sutartį, kada komunistams nebuvo leista praryti P. Korėją, tada Maskva ir Pekinas nukreipė ginklų srovę į Hanoją, kad šiaurės vietnamiečiai galėtų pradėti karą prieš Prancūziją.

Šia proga taip pat galime prisiminti, kad ligi taip vadinamo Paryžiaus "karo paliaubų pasirašymo", P. Korėja buvo nusiuntusi į P. Vietnamą apie 50,000 karių, padėjusių pietiečiams kovoti su komunistais. Todėl P. Korėjos vyriausybė galvojanti, kad š. Vietnamas dėsis visas pastangas atkeršyti P. Korėjai už savo laikui suteiktą paramą P. Vietnamui.

Šiaurės Korėjos V-sios kolonos agentai drumsčia vandenį ir agituoja pietuose: ypač dėkingą dirvą suranda liberališkai nusiteikusių studentų masėje. Puoselėdami nepasitikėjimą pietiečių vyriausybei, šiauriečiai taip pat žymiai sustiprino savo kariškus vienetus į šiaurę už demilitarizuotos zonos. Šiuo metu yra įrengta apie 50 FROG tipo raketų iššovimo pozicijų, galinčių apšaudyti sostinę Seulą. Taip pat 100,000 karių reguliarių motorizuotų dalinių yra laikomi parengties stovyje. Šie junginiai per šešias valandas gali pasiekti sostinę. Prieš P. Korėjos piliečius "nervų karas" vyksta pažeidžiant P. Korėjos oro erdvę ir teritorinius vandenius. Vienok, JAV ambasadorius Richard L. Snider ir visas jo štabas užmerkia akis, nenorėdami kalbėti apie karo paliaubų susitarimų pažeidimus.

Pagal žvalgybos surinktus duomenis SSSR per pastaruosius metus šiauriečiams privežė naujų modernių ginklų ir šaudmenų; jų tarpe patobulintų lėktuvų ir raketų bei tolimojo šaudymo artilerijos pabūklų. Bet JAV valdžia visiškai neskuba užpildyti susidarancią ginklų persvaros spragą: kariški tiekimai į pietus plaukia ilgai ir lėtai. Todėl pietiečiai yra nepaprastai susirūpinę, prisimindami JAV pažadus padėti P. Korėjai karo atveju.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

ANTANAS LAUKAITIS

Ugnė Kazokaitė — instruktore Austrijoje

Keistai skamba, kai pasakaitai ir sužinai, kad Australijos lietuvaite yra tapusi slidinėjimo oficialia instruktore, žiemos sporto tėvynėje — Austrijoje. Sunku tai buvo atsiekti, tačiau sydnėjiskė, ypatinga žiemos sporto mėgėja ir mylėtoja, tai atsiekė.

Tiek Australijos, Amerikos, tiek ir kitų kraštų populiaresniais žiemos sporte — slidinėjime, Austrija ir jos žymieji instruktoriai yra geriausiai žinomi ir šioje šakoje ypatingai pagarsėję. Važinėjant po Australiją, žmogus, ypatingai artėjant žiemai ir žiemos metu, jautiesi lyg būdamas didžiulėje žiemos kurorto vietovėje, kai pati Austrija ir jos kalnai, su savo gražiais hoteliais yra lyg ir didžiulė slidinėjimo mokykla, į kurią iš viso pasaulio suvažiuoja žiemos sporto mėgėjai norėdami čia įgyti daugiau patyrimo ir išmokti kuo geriau valdyti pašliūžas. Nenuostabu todėl, kad ir pačioje Austrijoje slidinėjimo menas yra labai aukštas, reikalaujantis ir nemažai kvalifikuotų instruktorių, kurių paruošimas yra labai sunkus ir daug iš besiruošiančių reikalaujantis. Jeigu patys austrai, nuo pat savo jaunystės, kone ant sniego užaugę, turi nemažai sunkumų atsiekti šį titulą, tai reik įsivaizduoti, kaip mūsų Ugnė Kazokaitė, išaugusi šiltojoje Australijoje, kur kalnuose sniegas tebūna tik gana trumpą laiką, įstengė atsiekti šį labai sunkų savo troškimą. Ir ji tai atsiekė, su ypatingai gerais atsižymėjimais.

Buvusi aktyvi Sydnėjaus lietuviškame gyvenime, atstovavusi mus Pasaulio Jaunimo Kongrese, Ugnė prieš keletą metų pradėjo domėtis slidinėjimo sportu, aktyviai dalyvaudama ir vėliau laimėdama australų ir lietuvių paskiras varžybas. Ji tiesiog susigyveno ir pamilo žiemos sniegą ir, nebudama kelių šimtų mylių nuotolio, beveik kas savaitę galį važiuodavo į kalnus. Atsiekusi Australijoje daug labai daug, ji buvo bandžiusi čia gauti instruktore darbą, tačiau jai buvo aiškiai pasakyta, kad būdama vietinė, o ne austrė, ji šio darbo negali gauti.

Per daug nenusimindama, ji maždaug prieš pusantų metų išvyko laimės paieškoti pačioje Austrijoje. Ir atrodo, ne savo laimės, bet kieto pasiryžimo ir nepavargstamo darbo dėka, ji atsiekė tai, kas Australijoje buvo neįmanoma. Šiuo

metu ji yra slidinėjimo mokytoja žinomame žiemos sporto kurorte Fuagene. Čia ji sėkmingai išdirbo pirmąjį savo sezoną ir yra kviečiama pasirašyti sutartį sekančioms dviem sezonams. Lygiai taip pat jau ji gavo labai patrauklius pasiūlymus iš Australijos, kuri ją taip neseniai buvo atmetusi. Štai ką daro mažas pažymėjimas su Austrijos štampais.

Visame šiame kurorte Ugnė yra labai gerai žinoma ir skaitoma populiariausia instruktore, gavusi vardą "Lietuvaitė iš Australijos". Šiuo metu dar ji galutinai nėra apsisprendusi ką jina darys sekančiais metais, kai dabar savo laisvalaikį ji išnaudoja duodama anglų kalbos pamokas vietiniams slidinėjimo instruktoriais ir kitiems.

Australijos lietuviai žiemos sporto mėgėjai ir nuširdūs Ugnės draugai, tikisi ją kuo greičiau pamatyti savose žiemos sporto šventėse tikėdamiesi, kad savo išmoktas gudrybes ant sniego, ji galės, bent dalinai, perduoti ir savo lietuviams draugams Australijoje.

Australijos jaunimo vadovas V. Juška iš Melbourne, Velykų švenčių metu lankėsi Adelaidėje, su tikslu išjudinti apsnūdusius adelaidiškius jaunuolius. Sukvietęs Adelaidės jaunimo organizacijų atstovus, jis davė bendrą Australijos lietuviško jaunimo apibudimą, gana griežtai pasisakydamas, kad iš didžiųjų Melbourne, Sydnėjaus ir Adelaidės miestų, Adelaidė, išskyrus jų tautinius šokus, stovi paskutinioje vietoje. Svečias įspėjo adelaidiškius pabusti iš jaunatviško letarginio miego, kuo greičiausiai įsitraukiant į aktyvų darbą, taip reikalingą prieš būsimą Jaunimo Kongresą.

Australijoje yra numatoma išleisti specialus veikalas apie ateivių įnašą į australų literatūrą, su intencija sudaryti bibliografiją, tinkamą universiteto studijoms. Autoriai iš neangliška kalbančių tautų, kurie yra išlaide Australijoje, novelių, dramų, romanų ir kt. yra prašomi susirūšti su šio leidinio autorium L. J. G. Houbei, gyvenančiu Adelaidėje. Šį būsimą bibliografiją ir jos kultūrinis paruošimas, labai daug palengvins ir pagelbės studijuoti ateivių autorių veikalus, kaip įnašą į Australijos literatūrą.

★

Balandžio mėn. pradžioje Sydnėje lankėsi iš Melbourne Krašto V-bos narys švietimo reikalams P. Sungaila, kuris Lietuvių Namuose sušaukė pedagogų ir lietuviško švietimo vadovų pasitarimą. Jis plačiai pasakojė apie lietuviško švietimo darbą Melbourne ir išsikovotą lietuvių kalbos pripažinimą Victorijos ir Pietų Australijos valstijų brandos atestatuose. Jis davė patarimus kaip tokio atsiekimo reikia išsikovoti ir šioje N. S. W. valstijoje, kurį greitai laiku bandys išgauti Sydnėjaus Apylinkės Valdyba.

Šio pasitarimo metu, P. Sungailos buvo iškeltas projektas š. m. rugpjūčio mėn. pabaigoje Melbourne sušaukti Australijoje gyvenančių akademikų suvažiavimą, kur bus bandoma suartinti visus čia gyvenančius akademikus, ieškant kelių kaip akademikai galėtų daugiau talkininkauti lietuviškai visai veiklai Australijoje.

★

Melbourne labai gražiai veikia Lietuvių Biblioteka, kurios dabartiniu vedėju yra K. Slika. Šiuo metu biblioteka turi 2500 knygų ir 271 žurnalą. Per paskutiniuosius metus bibliotekai buvo paaukota per 400 knygų ir apie 150 žurnalų, tarp jų ir pilnas komplektas Lietuvių Enciklopedijos. Susidomėjimas šia biblioteka yra gana didelis ir tautiečiai domisi knygų ir žurnalų skaitymu. Patį biblioteką yra įstočiusi į Lietuviškos Knygos Klubą Amerikoje ir Nidos Knygų Klubą Londone ir iš čia reguliariai gauna naujas išleidžiamas knygas. Bibliotekos nariai skaityti knygas gauna vienam mėnesiui nemokamai.

★

Sydnėjaus Plunksnos Klubas Lietuvių Klube, savo paskutiniame paskaitų cikle, buvo pakvietęs klubo narę pedagogę E. Jonaitienę, kuri skaitė paskaitą, temą "Moterų išsilaisvinimo sąjūdis". Dalyvaujant apie 100 klausytojų, prelegentė labai kruopščiai patiekė žinių ir palyginimų, apie ir dabar pasaulyje esančią moterų nelygybę, kur jos yra laikomos antraeilais piliečiais. Ji pareiškė, kad pirmą kartą moteris, kaip pilnaties pilietė, buvo pripažinta 1928 metais Anglijoje. Paskaita sukėlė gyvo susidomėjimo visų klausytojų tarpe, po ko sekė įdomios diskusijos, radusios teigiamų ir neigiamų punktų visame moterų išsilaisvinime.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Immediate opening for chief physical therapist, licensed in Tenn. to assume full duties of P. T. Dept. in 150 bed hospital & E.C.F. Excellent salary & fringe benefits. Forward resume to Administrator, Mid South Hospital, 135 N. Pauline, Memphis, Tenn. 38105. (36-38)

DEMESIO

siunčiantiems

DOVANAS giminėms Lietuvoje ir USSR.

PODAROGIFTS, INC.

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANIUS CERTIFIKATUS per VNIŠPOSYLTORGĄ.

Perlaidų sumos neribotos.

Be jokių tarpininkų, bankų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimu su VNIŠPOSYLTORGU.

Didelis Dovanų Išrinkimas

įskaitant sekančių AUTOMOBILIŲ modelių:

ŽIGULI VAZ 2101

ŽIGULI VAZ 2102 — Station Wagon

ŽIGULI VAZ 2103 — Naujas Modelis

MOSKVICH 408 IE

MOSKVICH 412 IE

MOSKVICH — Station Wagon — 426, 427

ZAPOROZHETS ZAZ 968

Taip pat:

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS.

Taip pat: Drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius, maisto produktus ir KOOPERATIVINIUS BUTUS.

Klientų patogumui užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, N. Y., N. Y. 10019

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022

arba mūsų pagrindinė kontora

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE., (tarp 28 ir 27-tos g-vės)

NEW YORK, N. Y. 10001

(212) 685-4537

Atidaryta kasdiena iki 5 val. išskyrus sekmadieniais.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKONAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išsina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

TAUTINĖS SĄJUNGOS ATSTOVAMS SUSIRENKANT

Šiuo metu būti tautininku yra madinga, nes reiškia — stovėti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sargyboje ir dirbti lietuvių išlaikymo darbą išeivijoje. Tautininkų pradininkų reikia ieškoti dr. Jono Šliupų ir kun. A. Burbos veiklos metais, kai jie ryžosi lietuvius atskirti nuo lenkų, nors tokios formalios organizacijos ir neturėjo. Visas tautinis lietuvių atgimimo laikotarpis, nors veikė įvairių pažiūrų žmonės (daugiausia krikščionys demokratų ir socialistai), tautiniam darbui buvo palankus ir išugdė trečią — vidurio srovę — tautininkus, nors tuo vardu tais laikais ir nesivadino.

Tautinės veiklos Amerikoje sužydėjimą reikia laikyti pastarąjį laikotarpį, kai po antrojo pasaulinio karo, didelė masė tremtinių užplūdo šį kraštą. Visas lietuviškas gyvenimas pajudėjo didele sparta pirmyn, įsiūnų masei pajėgių ir išmokslintų žmonių.

Praėjusiais ir šiais metais didesni lietuviški vietovių skyriai minėjo ar mini 25 metų veiklos jubiliejus, nors tautinis darbas buvo dirbamas bemaž prieš 100 metų. Prieš karą ir karo metu veikė kelios tautinės srovės organizacijos, bet 1949 metų suvažiavime buvo nutarta jas sujungti ir pavadinti AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄJUNGA. Nuo jos naujo pavadinimo daromi minėjimai, kaip kad nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, o ne nuo Mindaugo karalystės įsteigimo. Bet ne čia yra esmė. Svarbu kiek ir kas yra daroma Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlaikymo baruose.

Tautininkai visada stovėjo už savo tautiečio geresnę ir šviesesnę ateitį, už savos valstybės nepriklausomybę.

Šiandien daugelis patriotinių lietuviškų organizacijų turi panašius tikslus ir jų siekia savišku būdu. Tikslai tie patys, tik priemonės daugiau ar mažiau įvairuoja. Daug padaryta politinėje ir kultūrinėje dirvoje.

Skyrių pirmininkai ir atstovai važiuodami į seimą, turėtų realiai pažvelgti padėčiai į akis ir padaryti naujus sprendimus. Nežtenka tik džiaugtis nuveiktais darbais, bet pats laikas pažvelgti į netolimą ateitį ir nusmaigstyti naujas veiklos gaires.

Kiekvienam yra malonu pasidžiaugti sėkminga veikla, bet taip pat kiekvienas turi jausti nemažesnę atsakomybę už ateitį. Pasvars-

tykim, pagalvokim ir su naujom idėjom bei planais susirinkime į Sąjungos jubiliejinę šventę.

Tautinis judėjimas visais laikais reikėsi per spaudą. Šiais metais rudenį mūsų laikraštis DIRVA švenčia 60 metų sukaktį. Tai nepaprastai džiugi ir reikšminga sukaktis. Per tiek metų tautinis grūdas buvo sėjamas skaitytojų širdyse ir ugdomas lietuvių išdidumas. Iš ūjamo, niekinamo lietuvių, buvo išrautas mažavertiško jausmas ir išugdyta stipri asmenybė, pasitinkinti savimi ir savąja tauty-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Sukaktuvinis Seimas

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 14-me Seime, kuris įvyks š. m. gegužės 24-25 dienomis, Kapų puošimo savaitgalį, Ramada Inn viešbuty, 26811 Euclid Avenue, Wickliffe, Ohio 44092, Clevelande, bus paminėta Sąjungos 25 metų nuo įsisteigimo Amerikoje sukaktis.

SEIMO DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės 24 d.

10:00-11:00 Registracija:

Seimo atidarymas ir garbės prezidiumo sudarymas; Iškilmingas posėdis:

- 1) Skyriaus ir Seimui rengti komiteto pirmininko dr. Antano Butkaus žodis;
- 2) Himnai;
- 3) Invokacija;
- 4) ALT S-gos pirmininko žodis — Emilija Čekienė;
- 5) Mirusių S-gos narių pagerbimas — Jurgis Sirusas;
- 6) Sveikinimai — Juozas Bagdonas;
- 7) ALT S-gos 25 metų sukaktis — Jonas Jurkūnas.

12:30- 2:30 Darbo posėdis:

- 1) Seimo prezidiumo sudarymas;
- 2) Darbotvarkės priėmimas;
- 3) Seimo komisijų sudarymas;
- 4) S-gos valdybos ir revizijos komisijų pranešimai;
- 5) Diskusijos dėl pranešimų.

2:30- 3:30 Pertrauka.

3:30- 5:30 Darbo posėdis:

- 1) Lietuvių Tautinių Sąjūdžio pranešimas — J. Maurukas;
- 2) Pranešimas ALTos reikalais — Teodoras Blinstrubas;
- 3) Tautinė spauda — Dr. Jonas Balys;
- 4) Lietuvos Nepriklausomybės Fondas;
- 5) Diskusijos dėl pranešimų.

8:00 Banketas:

Programoje sol. Audronė Simonaitytė; Akompanuoja Birutė Smetonienė.

Sekmadienis, gegužės 25 d.

10:00-12:00 Darbo posėdis:

- 1) Skyrių atstovų pranešimai;
- 2) Skyrių įnašas tautinės srovės istorijai — A. Juodvalkis;
- 3) Diskusijos dėl pranešimų.

12:00- 2:00 Darbo posėdis:

- 1) Mandatų komisijos pranešimas;
- 2) Nominacijų komisijos pranešimas;
- 3) Rinkimai: S-gos pirmininko ir valdybos narių;
- 4) Kontrolės komisijos ir Tarybos narių rinkimai;
- 5) Nutarimų komisijos pranešimas;
- 6) Kiti klausimai ir sumanymai;
- 7) Seimo uždarymas.

2:00- 3:00 Pertrauka.

3:00 Vilties Draugijos Suvažiavimas.

Okupuotoje Lietuvoje

Nepakenčia lietuviško simbolio

Jeigu Vilnių lyginti paminklų skaičiumi su Vakarų Europos miestais, Vilniui turėtų tekti bent penkiagubai daugiau monumentų aikštėse ir skveruose.

ta. Spauda daro neįkainojamą įtaką į skaitytoją, tad jos išlaikymas atitinkamoje aukštumoje yra mūsų visų bendras reikalas.

Spaudai užsėda sunkios dienos, nes retėja senųjų skaitytojų eilės, o naujieji nesistengia jų vietas užimti. Visiems reikia sukrusti ir savo atžalyną skatinti daugiau domėtis lietuvišku laikraščiu, knyga ar žurnalu. Tik gyvu lietuvišku žodžiu ir raštu galima išlaikyti lietuvių bei siekti nepriklausomybės atgavimo.

Pastaruoju metu ir taip negausios išeivijos jėgos pradėjo plaišėti ir, užuot kovojus su tiesioginiu savo tautos priešu, užvedė tarpusaves peštynes. Tokia veikla yra žalinga mūsų tikslams ir ji neturėtų rasti vietos patrioto tarpe. Reikia sutramdyti asmenišką ambicijų ir nusilenkti bendram tikslui.

A. Juodvalkis

Vakarų Europos miestuose familiariška, ir būtina, matyti žymių istorinių asmenų bronzas ir marmurus. Jeigu monarchijų epochoje į aikštės ir skverus skverbėsi valdančios dinastijos nariai, dabar jų vietas užima kultūrininkų, politikų ir visuomenininkų figūros. Paryžius yra vienas iš didmiesčių, kur rasta liberali ir logiška tokių asmenų paminklų proporcija. Vilnius, lyginant jo paminklus su tokio pat dydžio Vakarų miestu, paminklais labai neturtin-gas.

"Literatūra ir menas", nr. 15, rūpestingai skaičiuoja "figūrines skulptūras ir biustus" Vilniuje, ir daug jų nepriskaito. Šios "figūrines kompozicijas" nevienodos meninės vertės. Caro laikais Romanovų dinastija sodino savo carus, jų dėdes ir tetas ant marmuro pedestalų miestų aikštėse. Niekas tada nesuko sau galvos, kodėl, sakysim, bronzinis caro dėdė apsigyvena, sakysim, prieš geležinkelio stotį Rygoje!

Nedidelė duoklė istorinei logikai ir dabar teikia sovietinis okupantas. Pastato Vilniaus aikštėje V. Lenino paminklą, ir papūsk katinui į uodegą! Taip sako vilniečiai, anekdoto dingstimi:

— Kodėl toje aikštėj Leninas?
— Todėl, kad tai Lenino aikštė!

— Kodėl aikštė vadinama Lenino aikšte?

— Todėl kad toje aikštėje Leninas!

Šmaikštūs vilniečių liežuviai vykusiai pašiepia sovietinio okupanto leninomaniją.

Vilniuje riogso ir sovietų generolo I. Černiachovskio statula. Tas generolas nežuvo Vilniuje; su Vilniumi jis neturi nieko bendro. I. Černiachovskis, neva, "išlaisvino Vilnių iš nacionalistinių fašistų". Taip aiškina lenta ordinais apsikarsčiusio generolo papėdėje.

Vilniuje stovi rusų poeto A. Puškino statula. Kodėl? Todėl, kad kadaise Vilniuje gyveno poeto giminaitė!

Netrukta V. Kapsuko Mickevičiaus bronzos. Kadaise V. Kapsukas mėgino įsteigti Vilniuje "Baltarusijos-Lietuvos sovietinę respubliką". Petras Cvirka, bronzinis monumentas, yra vienas iš skulptūrinių melų. Paminkle atvaizduotas operinio herojaus pozoje vienas iš proziškiausių savo laikysena sovietinis literatūrinis agentas. Riogso ant aukšto stiebo iškelta Stalino nušauto, vėliau reabilituoto, Z. Angariečio galva. Istorija kužda, kad V. Kapsukas atidavė mirčiai Z. Angarietį, norėdamas išeiti švarus iš kruvinos stalininės "čistkos". Stovi ir Salomėjos Neries priminimas, nes ji parašė "Ode Stalinui" ir parvažiavo iš Maskvos, Lietuvą pardavus, su sobolio kailių kailinukais. Tai buvo jai "personalinė" Stalino dovana. Prie naujųjų Operos rūmų iškilo sukari-katūrinta Kipro Petrausko figūrėlė. Vargėas tenoras virtuozas stovi atsisukęs nuo Operos durų, žvilgčioja į Vilniaus gatvę. Operos rūmai jo žvilgsnio netraukia! Toks nevykęs K. Petrausko

ST. PERMINAS

line galerija.

Neseniai Lazdynų priemiestyje pastatė skulptoriaus G. Karaliaus perdėm modernią skulptūrą, vardu "Rytas". Tai metalinis, labai stilizuotas žirgas su raiteliu. Šios skulptūros esencija lietuviškai "Vyties" temai. Panašumo, aišku, nėra, bet yra ryški esmė. "Žirgo ir raitelio" tema okupantams nepakenčiama ir už kelių dienų G. Karaliaus skulptūra buvo vandališkai aplaužyta. Sulankstytos raitelio kojos. Įvykis buvo gyvai komentuojamas vilniečių tarpe. Prisiminta, kad okupantas akiai neapkenčia Vyties vaizdo.

Dar yra Donelaičio ir Žemaitės "figūrinės kompozicijos". Medžių šakose paslėgtos, meniškai geros, tos skulptūros ir tėra vienintelės, kuriomis gali būti remiama Vilniaus pamink-

■ laiškai Dirvai

VLADAS ŠLAITAS VĖL SU MUMIS?

Pernai poetas Vladas Šlaitas nustebo patriotinę visuomenę ieškodamas sąlyčio su aršiausiais Lietuvos laisvės priešiniais, su 'Pergalės' žurnalo biurokratais.

Šiame leidinyje metų metais visaip dalkoma ir klasojama Lietuvos istorija, laisvės kovotojai niekinami 'banditų' vardais, visaip tramdoma bet kuri pastanga kaip nors santūriau (pagal cenzūros žirkles) paminėti Nepriklausomos Lietuvos periodą. 'Pergalė' yra tam siausios ir aršiausios bolševikinės reakcijos instrumentas.

Į tokį leidinį poetas Vladas Šlaitas nusiuntė savo kūrinių. Norėdami sukelti išeivijoje erzelio ir nepasitikėjimo nuotaikas, redaktoriai-politruakai Slaito eilių

idėjo ir dar paaiškinimą prilipdė.

Atrodo, poetas dabar suprato savo neapdairumą. Š. m. vasario 16 dieną poetas pasirodė ten, kur jo tikra vieta: Vasario 16 d. minėjime Londone. Čia jis paskaitė savo poetinę kūrybą ir sulaukė auditorijos pritarimo. Poetas vadina save "Lietuvos dobilėliu". Tai gražus ir kuklus pasilyginimas. Jam vieta lietuviškoje lankoje, ne sovietinio kolchozo daržinėje.

V. Butrimas

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service Bureau šiais metais organizuoja sekančias keliones į Lietuvą:

GAUTA PAPILDOMA GRUPĖ:

#7A — Rugpjūčio 10 d. rugpjūčio 25 d. iš NEW YORKO — \$1150.00; iš CHICAGOS — \$1269.00; 2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje.

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena KAUNE). Kiekvieną grupę lydės patyręs kelionių vadovas.

DAR YRA VIETŲ SEKANČIUOSE GRUPESE:

#1—Gegužės 26 d. — birželio 10 d. iš NEW YORKO — \$979.00, iš CHICAGO — \$1098.00. 2 naktys Maskvoje; 6 Vilniuje; 5 Talline; 2 Maskvoje.

#9—Rugsėjo 1 d. — rugsėjo 16 d. iš CHICAGO — \$1098.00. 2 naktys Maskvoje; 5 Vilniuje; 4 Rygoje; 3 Maskvoje.

#10—Spalio 1 d. — spalio 15 d. iš NEW YORKO — \$929.00; iš CHICAGO — \$1048.00. 2 naktys Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 3 Maskvoje.

#11—Gruodžio 19 d. — sausio 3 d. — kainos bus paskelbtos vėliau. 2 naktys Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 4 Maskvoje.

EKSKURSIJOS Į HAVAJUS — Lapkričio 22 d. — gruodžio 6 d. 4 salos, iš CHICAGOS — \$599.00.

Taipgi turime grupinių (Charters) skridimų į Europą, kuriais galite pasinaudoti ir nebūdami klubų nariais. Chicago — Miunchenas tikrai \$435.00 (Ten ir atgal).

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos padarome reikalaujamą išskvietimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalams po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėktuvų bilietus — be jokio papildomo mokesčio.

AIR-FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Šiapus ir anapus pusiaujo

Išpūdžiai buriuojant Ramiajame vandenyne

Apie septintą valandą iš ryto sėdėjau ant suoliuko Papeete uosto krantinėje ir stebėjau priešais stovinčią jachtą.

Tahiti saloje atsiradau anksti ir nebebuvo kada eiti į viešbutį, bet kartu lyg ir nebuvo patogų brautis į jachtą ir sutikti nepažįstamus veidus. Jachtų nesimantė jokio gyvybės ženklo, bet atrodė, kad kajutė atdara.

Stebėjau ir kitas jachtas, o jų buvo apie keliasdešimt. Visos stovėjo Europoje priimtu būdu. Iš durkio (galo) buvo išleistas inkaras, o ragas (priekis) – pritvirtintas prie krantinės.

Buvo didelių, brangių jachtų, bet ir labai apleistų. Kai kurių jachtų igulos jau anksti rytą plovė denius, o kiti užsėdė ant dviračių kažkur važiuo. Gal į darbą skubėjo, o gal ir prekyvietę apsipirkti.

O man rūpimoje jachtoje vis dar nieko nebuvo matyti. Gal igulos apleista, pagaivojau, o gal vaiduoklių laivas.

Tuo tarpu gatvė nesustojančiu srautu riedėjo nedideli automobiliai ir motociklai. Ta va tau Stevenson, Lotti, Nordhoff, Hull ir kitų aprašyta Gauguin piešiniai išgarsinta ramybės sala.

Ramu čia buvo tik tais laikais, kai kapitonas Bligh krovėsi duonmedžius, arba dar anksčiau kai Cook'as stebėjo iš Venus iškyšulio kaip Veneros planeta praslinko pro saulės rutulį. Salos istorija yra pilna intrigu. Dėl jos valdymo varžėsi anglai ir prancūzai. Laimėjo prancūzai, kurie čia užsiliko iki šių dienų. Dabar čia yra prancūzų Polinezijos administracijos centras.

Išsprogdintų koralų rifų vietoje pasidarė didelis uostas. Čia yra Ramiojo vandenyno Prancūzijos laivyno bazė iš kurios vadovaujama atominių bombų bandymams. Tie patys koralai supilti pakraštyje išplėtė aerodromą į kurį nusileidžia tolimojo skridimo sprausminiai lėktuvai.

Miestas pilnas turistų. Kaip ir visur, daugiausia yra atvykę iš S. Amerikos. Bet ir kainos nežemos. Res-

torane, prie uosto, už stiklinę pieno mokama apie 80 amerikoniškų centų. Paėjus kelias gatves toliau nuo uosto, kaina krinta iki 40-50 centų.

Tahiti yra savotiška buriuotojų Meka. Atlaukę apsisotėja ten kelioms savaitėms, arba kelioms mėnesiams. Rodos, po pusės metų reikia iš salos išvykti, bet niekad nedraudžia grįžti ir vėl pusę metų gyventi.

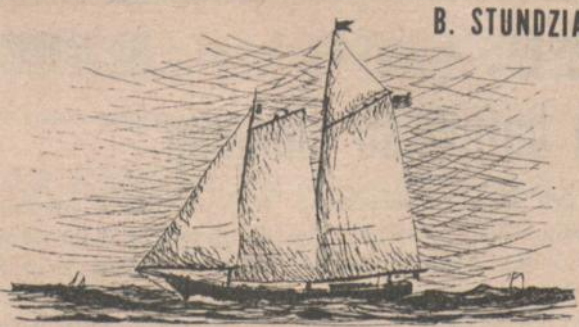
Čia rasi jachtų iš viso pasaulio, daugiausiai iš Australijos, S. Amerikos ir Europos. Žiūrint į kai kurias jachtas reikia tik stebėti, kaip tokios galėjo tūkstančius jūrmilių nuburiuoti. Atrodo, vos gali ant vandens išsilaikyti. Tiesa, čia matėsi tik tos, kurios tikslą pasiekė. Daug kitų jachtų užplaukė ant aštrių koralų rifų. Dažnai, netoli salų ar atolų randasi bangų skalaujamų laivų griaučiai. Nemažai buriuotojų mėgėjų iš plaukė ir dingo. Ir turbūt niekas nesužinos, kokios nesėkmės juos ištiko.

Bet ir plotai Ramiojo vandenyno dideli. Tik tuose plotuose paburiavęs gali įsivaizduoti, kad vis dėlto šioje planetoje vanduo didžiumą paviršiaus yra apsėmęs. O kas būtų, jei šiaurėje ir pietuose ledai ištirptų!

Apie aštuntą valandą nutariau vis dėlto brautis į jachtą. Pašaukus, niekas neatsiliepė. Pasižiūrėjęs pro kajutės praviras duris pamaciau ateinančią aukštą, truputį susilenkusį vyrą. Susipažinome. Pasisakė sergas kažkokia tropine liga. Spėjo, kad uodai ką tai atnešė. Parodė, kur pasidėti daiktus, kur miegoti ir kas būtiniausia reikėjo tą dieną padaryti. Kapitonas užkando ir vėl nuėjo gulti. Sakė, kad gydytojas turįs ateiti.

Apžiūrėjęs jachtą ir persirengęs išėjau į miestą. Kfautuvininkai atidarinėjo krautuves, – plovė vitrinų langus. Jau slankinėjo palei uosto krantinę einančia gatvė, ankstyvi turistai. Girdėjosi prancūzų, polineziečių – Tahiti tarmės kalbos. Užrašai visur buvo prancūziškai. Priminė Karibų jūros prancūziškai kalbančias salas, tik gyventojai skyrėsi. Čia visiškai nesimantė

B. STUNDZIA

juodų veidų. Atrodė, kad gyventojų daugumą sudarė polineziečiai, kiniečiai ir prancūzai. Iš trijų rasių ir tautybių mišinio čia gavosi naujoji tahitiečių karta.

Nors uoste stovėjo keli karo laivai ir saloje buvo kariniai daliniai, bet nesimantė nei uniformuotų jūreivių nei karių. Rodos, kad karinis apmokymas yra privalomas visiems salos gyventojams.

Kadangi kapitonas dar nekaip jautėsi tai dar negalėjome išburiuoti. Beto, dar ir igulos neturėjome.

MOOREA'S SALOJE

Pasinaudojau ta proga ir išplaukiau motorlaiviu į Moorea's salą, kuri yra apie 20 km. atstu nuo Tahiti. Tik atplaukęs sužinojau, kad tas motorlaivis tą dieną daugiau nebeatplauks, todėl turėjau susirasti kitą motorlaivį, arba grįžti lėktuvu. Laiko turėjau, todėl nutariau salą gerai apžiūrėti.

Pasirodo, kad ta sala yra turtingesni Papeete miesto gyvenotųjų savaitgalių ir atostogų praleidimo vieta. Aplink salą išvestas asfaltuotas kelias, kuriuo retkarčiais pravažiuoja privatūs automobiliai arba jaunimo prikišti nedideli sunkvežimiai. Pėstiems vaikščioti ir ten nemadoje. Dalį salos apjuosia koralų rifai. Tarp rifų barjero ir salos šen bei ten stovi jachtos ir motoriniai kreiseriai. Matyti besimaudančių ir žvejojantių virš vandens ir po vandens. Kai kur paplūdimiuose užtikau nedidelius būrelius poilsiautojų – užkandžiaujant, geriant. Atseit mažo masto gegužinės rengiančius.

Vasarnamių yra nemažai ir tie buvo neaprastesni, kokius mes čia pripratę matyti. Salos vidurys buvo didžiulis skeltas kalnas apaugęs vėšlia augmenija, todėl skersai salą nebuvo kelių, o aplink apeiti tur būt dienos neužtektų. Buvo karšta ir keliavimas nebuvo spartus.

Iki artimiausio restorano mane pavezėjo automobiliu vienas vertėiva iš Tahiti. Buvo malonus žmogus, beto neblogai kalbėjo angliškai ir net ispaniškai. Prie restorano išsimaudęs užėjau į vidų užkasti. Gerokai jau po pietų, tur būt apie ketvirtą valandą pasiekiau aerodromą. Atrodė, kad dar per anksti grįžti atgal, todėl patraukiau toliau, nes sakė, kad yra kelios vietos, kuriose buvo galimybė gauti nakvynių, arba pasigauti kokį motorlaivį į Tahitį.

Po poros valandų žygio mane pakvietė į vieną sunkvežimį ir nuvežė iki viešbučio – vasarvietės. Ten buvo pastatyta keliolika palmių lapais dengtų trobelių, kurios turėjo visus patogumus, bet atrodė kaip saliečių gyvenamos patalpos. Aišku, ten buvo brangus restoranas ir visokie įrengimai pramogoms. Toliau, tur būt, už dešimties kilometrų buvo kitas viešbutis. Bet jau tingėjau eiti, kad nutariau čia laukti ar nepasirodys koks motorlaivis.

Laukdamas 'demonstravau' savo plaukimo meną Tahitiečiams, kurie vandenyje jautėsi kaip žuvis, ypač gerai nardė.

Kitą dieną aplankiau Bora-Bora salą. Ten neilgai už-

SOVIETINIŲ DVASIŠKIŲ VIZITO UŽKULISIAI

Sovietinių dvasiškių laikymasis Jungtinėse Amerikos Valstybėse baigtas sovietinės avantiūros nesėkmės ženkle. Sovietams nepavyko prigauti netgi lengvatikių optimistų. Apgaulės grubumas, šlykšti suktybė ir tų nelaimingų žmonių tampymas po viešo rodymosi forumus buvo gaili, gulaginio tyčiojimosi komedija.

Kvietėjai nudavė gerus šeimūninkus, bet ir jie neįtikėjo "tikėjimo laisve" ateistinės tiranijos "globoj".

Mūsų laikraščio humoro priedas "Pogrindis" atrado gerą sovietinių religinių iškamšų "aloha" sveikinimą. Tai: "Leninas vobiscum!" formulė. Nelaimingų, dvasiškai sutramdytų žmonių elgesys, jiems bedevint bažnytinius rūbus, ejo "Leninas vobiscum!" atmosferoje.

Sovietijoje (ir Pabaltyje) religijos gyvenimas sugretinamas su kriminaline veikla. Viskas uždrausta, viskas sekama, viskas prižiūrima ir viskas persekiama. Kiekvienas piršto padėjimas gali nugabenti dvasiškį į kalėjimą, į ištremimą.

Prievaždos gi yra specialūs sovietinės tiranijos emisarai, kuriems pavedama visai terorizuoti dvasių gyvenimą jo valdomoje teritorijoje. Tokie prievaždai vadinami "tarpininkais tarp bažnyčios ir valstybės". Tokie enkavedistiniai postai įsteigti Kaukaze, Ukrainoje, Rusijoje, Gudijoje, Pabaltyje...

Ilgą laiką maskvinės tiranijos emisaras Justinas Rugienis sėdėjo tokiaime poste Vilniuje. Kadaise panašius reikalus tvarkė generolas Muravjovas – korikas. Prie sovietinės okupacijos tokiu buvo Justinas Rugienis. Dabar pakankamai apsenęs, jis užleido šį postą tulam Tumėnui.

Prieš sovietinių dvasiškių atvykimą, Justinas Rugienis jau sausio mėnesį atvyko į JAV. Čia jis rengė, derino, ruošė sovietinių dvasiškių priėmimą, aiškino spaudos ir visuomenės opiniją, trynėsi tam tikrose sferose: vienur mokėjo, kitur "fundijo", trečiur visai klaidino ir melavo apie "tikėjimo laisvę" Sovietijoje. O pats buvo tų "laisvių" smaugikas!

Justinas Rugienis, atvykęs į JAV sausio mėnesį, prieš sovietinių popų atkeliavimą, aktyviai prisidėjo prie "religinio cirko". Tačiau, kaip atrodo, jam nepavyko nė "pažangiųjų" lietuvių įtikinti priimti savo patalpose Vilniaus vyskupijos "valdytojo". J. Rugienis landžiojo po Chicago, Floridą, New Yorką, ieškodamas "bazės", ant kurios pastatytų sovietinių religininkų bendravimą su "pažangiąja" išeivija. Tas uždavinys buvo per daug sudėtingas. Čia J. Rugienio misija sprogo kaip muilo burbulas.

Skubiai atšauktas į savo turtinę, personalinę, pensiją, Justinas Rugienis išdundėjo iš New Yorko balandžio 14 dieną.

O. Šatas

trukau. Yra vietinių gyventojų, yra ir turistų.

(Bus daugiau)

R.N.s

With your PERSONAL LIFE in mind, we offer you a PERMANENT SHIFT at

WOMAN'S GENERAL HOSPITAL
1940 E. 101st Street
Cleveland, Ohio 44106

PLUS

*Long-term salary continuance
*Paid Hospitalization
*Credit Union Available
*Free Guarded Parking

\$10,000-\$12,300 Salary

Contact: Mrs. Teichman R.N.
Nurse Recruiter
Phone: 791-2600, Ext. 220

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

KAINA NUO \$739.00

Dar yra vietų sekančiose grupėse:

birželio 11	liepos 18
birželio 25	rugpjūčio 20
birželio 30	lapkričio 21
rugsėjo 3	gruodžio 19
rugsėjo 19	

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu: pav., vykstantiems iš
Chicago 119.00
Clevelando 84.00
Detroito 74.00 daugiau

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Buriuojant per Pacifiko vandenyną...

KŪRYBA IR MOKSLAS

Susitikimas su antruoju KONTINENTO numeriu

JURGIS GLIAUDA

Kaip ir pirmas numeris, antrasis Kontinento numeris visą savo turinio esenciją pristato žurnalo viršelyje. Tai įdomi naujovė žurnalistikoje. Viršelis bemaž išsemia 475 puslapių turinį keliolika pagrindinių citatų, išsemtų iš teksto. Greta tų strofų autorių portretai. Šios laidos viršelyje neseniai į egzilę išsiveržęs poetas ir intymus kupletistas-dainininkas Aleksandras Galičias, anglas ekonomistas ir sovietologas (netgi poetas) Robertas Konkvestas (rusų transkripcija), italas rašytojas Ignatas Silone, rusas fizikas ir dabartinio sovietinio disidentizmo vienas iš vadovaujančių asmenų Andriejus Sacharovas, lenkas filosofijos profesorius Lešakas Kolakovskis.

Žurnale yra daugiau autorių, bet, pirma, žvilgtelėkime, ką sako viršelio turinys, svarstymų, tvirtinimų, abejonių ir atradimų akordas.

R. Konkvestas: Kažin kur aš sakiau, kad Rusijos ir kitų politinių struktūrų pažinimas vakariečiui reiškia sveiko priėjimo prie pasaulinės politikos problemų pradžią.

L. Kolakovskis: Lenino-Stalino marksizmo versija yra iš tikro versija, tai yra bandymas praktiškai įgyvendinti idėjas, kurias Marksas pareiškė filosofijos formoje, neturint aiškių politinės interpretacijos principų... despotizmas tampa vieninteliu atsakymu.

I. Silone: Kiek ateityje reikės generacijų, kurios nuvalytų tikrą rusų gyvenimo paveikslą nuo propagandinio melo, su tikslu atstatyti tikrą įvykių veiksmą?

Po I. Silone citata gali pasirašyti kiekvienas lietuvis, susidūręs kaktomuša su lietuvių tautos ir valstybės istorijos sovietinimo ir kraipymo drama.

Dar pirmame numeryje redakcija žadėjo pateikti rašytojo I. Bogorazo apysaką "Perekle", bet pažadą atidėjo trečiam numeriui. Rašytojas disidentas Vladimiras Maramzinas buvo suimtas, įkalintas. Redakcija tad idėjo B. Maramzino apysaką "Ivano Petrovičiaus vedybų istorija". Tai 1964 metais parašytas dalykas, pirmoji arba viena iš pirmųjų disidentinės literatūros kregždžių, drastiškas socialinio realizmo metodo atmetimas. Neilga apysaka, apie 80 puslapių, savo siužetu paėmė seksualinio amoralo mozaiką, Lytinio palaidumo chaose dings ta ribos, kurios skiria seniausios pasaulio profesijos praktiką nuo legalizuotos santuokos formos.

Poetas A. Galičias duoda eilėraščių ciklą, kuriame nostalgijos motyvai. Poetas buvo išmestas iš Sovietinių rašytojų sąjungos; 1974 metais birželio mėn. privestas išvykti iš Tarybų Sąjungos. Priverstinės metodo ir temų požiūriu kūrybos prisiminimas jam taip aitrus, tiek apmaudingas, kad eleginio pobūdžio eilėraštyje, svarstydamas tėvynės palikimą, jis temato ten prievertą, terorą, asmens išniekinimą. Jis negali gailėtis viso to, ką jis palikęs savo tėvynėje.

V. Kornilovo "Be rankų, be kojų" apysakos tąsa. Šios apysakos esmė teko aptarti ankstesnėje apžvalgoje, rašant Dirvoje apie "Kontinento" pirmąjį numerį. Itin aštrūs, taiklūs, nuplėšia visus dengiamuosius šyds nuo slepiamos sovietinės realybės, yra Naumo Koržavino essey "Poetinės biografijos bandymas" ir Davido Anino pastabos "Ar tebeaktualūs Bucharinas?"

Jugoslavas disidentas Goiko Boričias vaizduoja politinį terorą Jugoslavijoje. "Kodėl Jugoslavijoje nėra samizdato?". Rašytojas griauja šiaip daug kur prisimintą manymą, kad Tito Jugoslavija artėja į režiminį liberalizmą, atleido cenzūros varžtus, nebepraktikuoja kalinimo, nepersekioja nors ir santūriai-atsargiai kitaip manančio. L. Kolakovskis plačiai nagrinėja marksizmo prigimtį. "Trys esminiai motyvai marksizme" yra jo puiki marksizmo studija. Lenkas profesorius dabar

rašo marksizmo istoriją. Jis profesoriauja Kanadoje. Marksistinė teorija, autoriaus nuomone, gyvenimo praktikoje neišvengiamai pergimsta į despotizmą. Kitoje formoje marksizmo teorija negali būti įgyvendinama. Despotizmo keliu eina kiekvienas režimas, kuris rikiuoja valstybę marksistinės doktrinos dogmomis. Ignatio Silone atvirai prabilo apie istorinę tiesą: "Dar kartą apie istorijos tiesą". Jis rašo apie istorijos klaidas, apie tendenciją istorijos studijose, apie pastangas klaidinti būsimas generacijas. Nors italo rašytojo essay yra labiau teoretiškas, tačiau dėl temos aktualumo studija tampa visai mančiomu liudijimu. Mažoje višutinio paveikslu detalėje matome nekitą padėtį ir savybę. "Buržuazinė" Lietuvos valstybės istorija parversta tam tikru propagandinio išdaigų objektu. Reljefiškai tarus, argi imanoma rašyti apie Maironį, arba Valančių ir "užmiršti, kad jie buvo dvasiškiai? Tačiau, esmė, klasos dėlei, sąmoningai 'pamirštama'. I. Silone smerkia istorijos klastavimą.

Poleminis A. Solženicino rašinys, kuris adresuotas A. Sacharovui, rodo ideologinius spektrus rusų disidentizme. Sarkazmu dvelkia anglų rašytojo Graham Green "Praha, 1948" fragmentas iš memuarų. Autorius kalba apie čekų tautos tragiką ir, greta to, apie miesčioniškumo tragiką. Abramas Tercas ir Robertas Konkvestas papildo "Rytai-Vakarai" poskyrį savo rašiniais.

HELMUTAS LINGERTAITIS

NUSTOK ČIULBĖJUS

Lakštut, nustok čiulbėjus tėvo sodžiu,
Tu man senas žaidzas vėl atveri širdy,
Man primeni dienas pradingusias vaikystės
Ir ilgesio dainas į sielą grąžini.

Čia buvo linksma ir jauku, žydėjo sodas,
Girgždėjo svirtis vėjo pučiama;
Naktis upelį sidabru žerėjo,
O širdį guosdavo lakštingalos daina.

Jau viskas dingo: sodas piktžolėm apaugo,
O tėviškės griuvėsiuos vėjas žaidžia pelenais.
Jau viskas dingo, tik lakštingala dar kartais
Už upės suokia lyg senais laikais.

Lakštut, nustok čiulbėjus tėvo sodžiu,
Tu man senas žaidzas vėl atveri širdy,
Suprask juk aš daugiau ne vaikas,
O tu vaikystės man grąžinti negali.

JŪROS SONATA Iš 'Gimtosios žemės giesmės'

VACYS KAVALIŪNAS

Upelė, tekanti kalnuos,
Aš tavo vardo nežinau -
Aš tau tik svečias vadinuos
Ir tu nešauksi man: sūnau...

Bernardas Brazdžionis

Svečiais tebuvo Dettinge-
no aukštumose čiurlionie-
čiai. Tačiau žmogus, nete-
kęs namų ir blaškomas aud-
rų, prisiriša ir prie eglės
spyglio, plūduriuojančio
vandenyno platumose.

Prisirišę buvo ir čiurlio-
niečiai prie Dettingeno ir jo
aukštumų, iš kur tiek dainų,

Idėtas neilgas kardinolo
Mindszenty memuarų gaba-
las.

A. Solženicinas spausdi-
na, lyg paryškindamas I. Si-
lonės istorijos klastavimų
temą, sovietų režimo rūpes-
tingai paslėptus 1918 metų
įvykius Petrapilyje. Tada,
kovo 18 dieną, Petrapilio
darbininkų taryba visiškai
atmetė bolševikinės politi-
nės tarybos teisės savinamą-
si kalbėti visų darbo žmo-
nių vardu. Darbininkų (fab-
rikų ir įmonių) įgaliotiniai
pareiškė protestą prieš So-
vietų vyriausybės diktatū-
rą, atmetė bolševikines te-
zes, nesutiko su vienpartine
sistema.

Sis įvykis oficialioje so-
vietų istorijoje užlytėtas, iš-
brauktas, panaikintas. A.
Solženicinas surado senus
dokumentus, protokolus,
spaudinius ir šiam esminiam
darbininkų ir sovietų val-
džios konfliktui teikia ypa-
tingą dėmesį. Tai yra tvir-
tinimas, kad revoliucijos cha-
ose kompartija veikė prieš
darbininkų interesus, tvirti-
na autoriaus medžiaga.

"Kontinentas" yra litera-
tūrinis, visuomeniškai-politi-
nis ir religinis žurnalas. Re-
ligijos akcentas nustebino
mane pirmoje žurnalo laido-
je. Gal būt tas akcentas reiškia
žurnalo idėjinę bazę, ne
formalų religinių, teistinių
temų lietimą?

Su lietuviškomis temomis
arti susišaukia jugoslavų
(chorvato) literato Goiko Bo-
ričio dešimties puslapių raši-
nys "Kodėl Jugoslavijoje
nėra samizdato?". G. Bori-
čias, gimęs 1932 metais,
1950 metais bandė organi-
zuoti Jugoslavijoje literatū-
ros ir kritikos žurnalą "Kri-
tika". Dėl režimo represij-
ų, slapta pabėgo Austri-
jū. Dabar, Aachene, reda-
guoja radijo programas. Ju-
goslavijos literatūrai ir kultū-
ros darbuotojų likimas visiškai
identiškas lietuviams. Jie
tegi veiktį griežtai
nustatytoje erdvėje. Reži-
mas nustato jų kūrybinę
išraiškos pobūdį, stiprius
ryšius su ideologija. Nors,
formaliai, kaip ir daug kur
socialistinėse valstybėse, kūr-
ėjui rezervuotas veikimo
laukas, tas laukas apsaugy-
tas krypties gairėmis.

"Kai kurios temos rašyto-
jams buvo 'tabu', - dėsto
autorius, - ir jų niekas ne-
drįso paliesti.
Tas tvirtinimas perkelti-
nas Lietuvon. Šimtaprocen-
tinis atakmuo.
Kūrybinio pasaulio prie-
vaizdavimo negandą savo ei-
lėse apmaudžiai aptaria
Aleksandras Galičias:
"Išikvojome mes savo
prometėjiškumą; Pražiopso-
jome savo pirmėviškumą".
Tikras, išsamus motto pre-
vaizduojamam menui.

tiek kanklių muzikos garsų
ir tiek šokių išaidėjo ir nu-
skambėjo visose trijose ame-
rikiečių, britų ir prancū-
cūzų - zonose.

Ir štai 1949 metai. Ir pas-
kutinis jų pavasaris čia.
Rodos, kaip ir visada, teka
ir leidžiasi saulė, žydi me-
džiai ir gėlės, ir žalios javų
bangos, siūbuojamos lengvo
vėjo, gyvai vingiuoja į slė-
nius, bet čiurlioniečiams ne-
linksma.

Ansamblio vadovas ir da-
lis čiurlioniečių netrukus iš-
važiuoja. Ir visa - daiktai
ir žmonės - skęsta nejuo-
kioje palikimo ir atsiskyri-
mo dvasioje. Repetacijos su-
stojusios, ir niekas nešoka
ir nedainuoja. Tyliose ir
susimąčiusiose sienose ka-
bo užmiršti ir jau niekam
nereikalingi tvarkaraščiai.

Išvažiuoja ir jau niekad
daugiau nebegriš. O čia lieka
didelė jų gyvenimo dalis -
424 koncertai. Atsiskleidžia
ir pro jų akis prabėga tūk-
santčiai mylių, didžiųjų mies-
tų teatrų scenos, katedrų
skliautai ir mažos pabėgė-
lių koplytėlės...

O kad taip grįžti namo!
Namo su tiek kartų koncer-
tų pabaigoje dainuota ir į
jų sielas augte įaugusia dai-
na, kuri dabar nenutildama
aidi jų būties gėmėse, ta-
rytum juos šauktų gimto-
sios žemės dvasia.

Greitai bėga dienos. Jau ir
gegužės trisdešimtoji. Artėja
vidurdienis ir paskuti-
nė valanda. Ansamblio va-
dovas, kanklių muzikos va-
dovė ir būrys čiurlionie-
čių atsisveikina dar tebe-
liekančius Dettingene savo
šeimos narius ir vyksta į ge-
ležinkelio stotį.

Pajuda traukinys. Blez-
dingėlių plasnojimu mojuoja
išvykstančiųjų ir išlydinčių-
jų rankos. Sunkių ratų dun-
dėjimo fone suskamba dai-
na. Viena, kita... Paskui:
- Namo, broliukai! Paskuti-
nį kartą susilieja ji su sodų
žiedais ir aidėdama plaukia į
tolumas...

Ir jaučiama, sako Juozas
Stempušis, tarsi kas būtų
išplėšęs kažką labai bran-
gaus - nuoširdų draugą,
tremties metų džiaugsmą ar
iš pat širdies gėlmį - Lie-
tuvos kampelį. Tolsta ir
tolsta traukinys. Nutyla ir
dainos aidai. Pamažu at-
slenka tuštuma, nejauki, sun-
ki, slegianti. Rodos, norė-
tųsi pasivyti išaidinčią dai-
nų ir dar nors valandėlei
ją sulaukyti.

Ir vejasi. Į pereinamąją
Rastatto stovyklą atsukuba
vyriausias prancūzų zonos
Tarptautinės pabėgėlių or-
ganizacijos direktorius ir
prašo ansamblio vadovą:

- Jau išvažiuojate, o mū-
sų organizacijos centro va-
dovybė norėtų išgirsti jūsų
koncertą ir jį įrašyti į juos-
tas. Vykite į Reutlingeną.

- Bet tai sutrukdys mūsų
išvykimą į Ameriką.

- Nei vienos minutės. Vis-
kas sutvarkyta, - sako
direktorius, ir čiurlioniečiai
vienai iš Rastatto, kiti iš
Dettingeno skuba į Reutlin-
geną paskutiniam savo kon-
certui Europoje.

Po koncerto, kuriame da-
lyvauja ir keletas iš Žene-
vos atvykusių Tarptautinės
pabėgėlių organizacijos pa-
reigūnų ir kuris įrašomas į
juostas, kad čia lietuvių dai-
na skambėtų ir tada, kai an-
samblis nutils, vėl ateina at-
sisveikinimo valanda.

- Atsiminkite, - kalba Le

Figaro redaktorius Pierre
Seize, - kad jūs skiriamės
su Europa, kuriai jūs pri-
klausote. Ir nepamirškite
jos - ji yra jūsų motina.

Skyrimosi valanda sunki.
Paryžiaus radiofono muzi-
kos skyriaus redaktorė Cla-
ra Candiani, O. Mikulskie-
nės apjuosiamą tautinių
raštų juosta, šluostosi aša-
ras. Visi jaučia - Čiurlionio
ansamblio misija Europoje
baigta.

Traukinys dundėdamas ar-
tėja prie Bremeno. Netrukus
- ir Bremenhavenas. Jame
kelios dienos. Ir dar
vienas koncertas, kurio dai-
nų aidai susilieja su Šiau-
rės jūros bangų ūžesiu ir
kuriame tarsi pasigirsta ir
pirmieji jūros sonatos mo-
tyvai: Už jūrų marių, už mė-
lynųjų...

Birželio septintą pakyla
inkaras, ir Ballyjho laivas-
pajuda ir pamažu tolsta nuo
kranto. Daugelio veidais rie-
da ašaros. Norėtusi visa sie-
la šaukti: Namo! Tačiau jie
susikaupę ir tylūs. Tik jų
būties gėmėse nenutildama
aidi gimtosios žemės ir
namų ilgesio melodija.

Žalias ir tolstantis žemės
ruožas vis mažta ir pagaliau
susilieja su horizontu. Pas-
kutinės laivą lydėjusios žu-
vėdros gailiai klykdamos,
grįžta į krantą, kuris dar vis,
rodos, tebeaidi gimtojo kra-
sto vaizdų garsais.

Kuo toliau, tuo vis labiau
siūbuoja laivas, čiurlioniš-
kos jūros sonatos fone tolda-
mas nuo gimtosios žemės ir
nuo toli pasilikusių, tačiau
jų sieloje tebegyvų namų.

Ir čia, rūšiai ošiančių
vandenyno bangų siūbuoja-
mame ir mėtomame laive,
dar kartą suskamba čiur-
lioniečių daina, prie kurios
prisiūngia ir kiti tos pačios
dalios lietuviai, plaukę Bally
hoo laivu, kurio igulai ir vi-
siem keleiviams buvo suor-
ganizuotas (drauge su lat-
viais, lenkais ir ukrainie-
čiais) koncertas.

Tai buvo tarsi šviesus ir
giedras gimtosios žemės
dvasios padvelkimas. Kai
nieko vandenyno platuose
nebuvo matyti, čiurlioniečių
dainoje atsiskleidė tėviškės
sodai, laukai ir pievos, susi-
liedamos su namų ilgesio
virpesiais.

Laivas, vakarais paske-
damas sutemose, o rytais iš-
nirdamas iš nakties gėlmų,
dramatiškai siūbuodamas
tarp tamsos ir šviesos, artėja
prie didžiulio miesto. Pro
melsvą rūką pamažu atsi-
skleidžia ir Laisvės statulos
silueta.

Pagaliau vėjų ir audrų
išvarginti čiurlioniečiai išli-
pa naujoje žemėje. Ir išsi-
pildo Ethel Harison žodžiai,
prieš trejus metus įrašyti an-
samblio svečių knygoje:
"Niekad nepamiršiu paskuti-
nės jūsų dainos. Ir, jei ne-
galėsite grįžti į Lietuvą,
manau, kad aš jus pamaty-
siu Jungtinėse Amerikos
Valstijose".

O toji paskutinė Čiurlio-
nio ansamblio daina, giliai
palietusi amerikietės sielą,
buvo jų gimtosios žemės il-
gesio giesmė: Namo, broliu-
kai! Namo, sesutės! Čia ne
mūsų šalėlė.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

ST. BUTKAUS ŠAULIŲ KULTŪRINĖ POPIETĖ DETROITE

1975 m. balandžio 27 d. Detroito Lietuvių namuose, St. Butkaus šaulių kuopa suruošė visuomenei žavingą kultūrinę popietę.

Įžanginį žodį tarė kuopos pirm. Juozas Lesčinskas ir tolimesnei programai vesti pakvietė Tremties Trimito redaktore Stėfą Kaunelienę, kuri savo paskaitoje vaizdžiai apibūdino Vlodo Pūtvio gyvenimą.

Aktorius Karolis Balys humoristiškai papasakojo iš VI. Pūtvio knygos — akmenų mobilizacija ir kt.

Jadvyga Budrienė kalba apie E. Juciūtės knygą "Pėdos mirties zonoje".

K. Sragausko nuotrauka

Elenos Juciūtės knygą "Pėdos mirties zonoje", išleistą Simo Kudirkos šaulių kuopos New Yorke, pristatė žalgirio šaulių kuopos valdybos narė Jadvyga Budrienė, akademiškai apžvelgdama Juciūtės asmenybę, jos tragišką Sibiro kalinės dalią turėdama laimę išlikti gyvai ir būti dideliu įnašu Lietuvii tautai. Paskaitininkė Budrienė ir akt. Balys buvo palydėti gausiais plovimais.

Meninėje dalyje pasirodė uniformuotų šaul. clevelandiškių trio: Ona Mikulskienė, Nora Braziulienė, Lidija Čepinskienė su vadove akomp. Gene Karskieni. Trio padainavo penkias dainas ir Nora Braziulienė solo dvi. Dainininkės priimtos ir palydėtos šiltu ir nuoširdžiu atsilepimu.

Paskutinėje meninės programos dalyje Danutė Petersonienė pristatė St. Butkaus šaulių kuopos jaun. kankininkes: L. Alkavičiūtę, I. Asmenaitę, K. Panavaitę, A.

Petersonaitę, L. Sveraitę, A. Šepetytę, K. Veselkaitę ir R. Veselkaitę, kurios atliko naujus ir sudėtingus kūrinius. Publika pageidavo, kad su kanklių muzika būtų pasirodoma dažniau.

Programai pasibaigus prie kavutės vyko detroitiešių su svečiais iš Clevelando linksmi pašnekesiai ir linkėjimai šauliškos sėkmės vienas kitams. (ks)

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

DLOC savo posėdyje, įvykusiame balandžio 22 d., pasiskirstė pareigomis taip: adv. Rimas Sakis — pirm., Elžbieta Paurazienė ir Saulius Kaunelis — vicepirm., Stasys Šimoliūnas — sekretorius, Pranas Polteraitis — kasininkas, Bernardas Brizgys — sekretorius anglų kalba. Bernardas Brizgys, Saulius Kaunelis ir Algis Barauskas atstovai pavergtų tautų komitete.

Revizijos komisija: Marijonas Šnapštys — pirm., Vincas Šarka ir Petras Pagojus — nariai. Pranas Bronskis — kandidatas.

Festivaliui rengti komisija: Pranas Polteraitis, Antanas Sukauskas, Juozas Kinčius ir Jonas Malšalkovičius.

• **Jadvyga ir Juozas Černiauskai** balandžio 24 d. savo šeimos ratelyje atšventė 10 metų vedybinę sukaktį.

• **LRK moterų sąjungos 72 kuopa** gegužės 18 d. šv. Petro parapijos patalpose ruošia dešrų ir kugelių pietus. Pradžiai 10:30 val. ir tęsis iki 4 val. p. p.

• **Aldona Paliūnienė** ir šią vasarą bus šeiminingė Dainavoje, o Bronė Kiaulėnienė šeiminingaus stovyklaujančioms grupėms.

• **Lietuvių Bicentennial Komitetas** balandžio 27 d. posėdžiavo šv. Antano mokyklos patalpose ir aptarė programą.

1976 m. gegužės 16 d. norima suruošti Detroito Čiurlonio ansamblio koncertą, paruošti ir išleisti monografiją anglų kalba "Lietuviai Detroito", tais metais įspūdingiau pasirodyti Pavergtų tautų festivaly, baigti įruošti Lietuvių kambarį Wayne universitete, šv. Antano parapijos rajoną pavadinti Lietuvių rajonu, o 25-tą gatvę Lietuvių gatve.

Iš centrinio komiteto išrūpinti lentelę prie Lietuvių Namų su įrašu Lietuvių namai. Planavimo komitetas galvoja tautybių vardu pastatyti sukaktuvinį pamink-

Clevelando Žalgirio kuopos šaulių trio: Ona Mikulskienė, Nora Braziulienė ir Lidija Čepinskienė. Prie pianino akompanuoja Genovaitė Karskienė. K. Sragausko nuotrauka

lą, prie kurio švenčių metu plevėsuotų visų tautybių vėliavos.

Detroito lietuvių komitetą sudaro: Jurgis Mikaila — pirm., Stėfa Kaunelienė ir adv. Rimas Sakis — vicepirm., Stasys Šližys — meno reikalams, Romas Macionis — sekr., Vladas Staškus — izd., Vincas Tamošiūnas, Juozas Lesčinskas, Vincas Rinkevičius — nariai. Taip pat komitetui sutiko talkininkauti: Galina Gobienė, Rimas Kasputis, Lietuvos Vyčiai ir skautai akademiškai.

• **Balys Gražulis**, gyv. Flinte, iš LŽS-gos Centrinio skyriaus persikėlė į Detroitą.

CICERO ŠAULIAI MINĖJO DEŠIMTMEČI

Jūrų šaulių Klaipėdos kuopos dešimtmečio minėjimas įvyko š. m. balandžio 12 ir 13 d.d. Cicero šv. Antano parapijos salėje ir bažnyčioje. Dalyvavo apie 480 asmenų.

Salėje akademinę dalį pradėjo 7 v. v. ir jai vadovavo kuopos pirmininkas K. Milkovaitis. Įnešus vėliavas, tarė įžangos žodį, kuriame, išryškines uždavinius bei konkrečią veiklą, pabrėžė, kad sėkmingam šaulių uždavinių vykdymui yra būtina visokių pažiūrų bei amžiaus žmonių vienybė bei drausmė, o ypačiai stiprus ideologinis pagrindas — lietuviškumas, kuris turi reikšti visose kasdieninio gyvenimo bei veiklos srityse. Šie jo įžangos žodžiai palydėti gausiu dalyvių plojimu.

Po šio žodžio muzikės Ditekienės vadovaujamas sekstetas sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, o parapijos klebonas kun. Jonas Stankevičius sukalbėjo invokaciją. Į garbės prezidiumą pakviesti šių organizacijų pirmininkai: ALTos — dr. K. Bobelis, šaulių Sąjungos Tremtyje — V. Tamošiūnas, LKVS Ramovės Centro Valdybos — gen. št. plk. K. Dabulevičius, LKK Savanorių Centro Valdybos — Jonas Švedas, parapijos klebonas kun. Jonas Stankevičius, DLK Birutės Centrinio skyriaus — M. Babickienė, Vytauto Didžiojo šaulių Rinktinės — V. Išganaitis, Clevelando šaulių kuopos — dr. K. Pautienis, Clevelando Žalgirio šaulių kuopos — Vaičiūnas, Detroito šaulių kuopos — inž. Šukys, Detroito St. Butkaus šaulių kuopos — Lesčinskas, Racine šaulių kuopos — Vaičiūnas.

Visi čia suminėti organizacijų pirmininkai trumpu žodžiu sveikino šaulių kuopą veiklos dešimtmečio proga, džiaugėsi jos gyva, patrauklia, darnia ir vis besiplečiančia veikla, kuri gali būti pavyzdžiu kitoms organizacijoms, ir linkėjo geriausios sėkmės ir ateityje.

Prieš garbės prezidiumo stalą pastatyta kuopos vėliava ir išrikiuota 11 kandidatų. Čia kuopos kapelionas kun. dr. A. Juška perskaitė priesaikos tekstą, o kiekvienas naujas šaulys, priklausdamas bučiavo kuopos vėliavą. Čia pat buvo išskirti pasiūlyti pareigingumu ir ištikimumu sąjungos idealams šauliai. Jie buvo apdovanoti medaliais, kuriuos prisegė šaulių S-gos pirmininkas V. Tamošiūnas. Šaulių žvaigždė buvo prisegta kuopos kapelionui kun. dr. A. Juškai, o medaliai — Pr. Dvilaitienei, V. Mikulskui, A. Gailiui ir V. Krikščiūnui.

Meninę dalį atliko moterų sekstetas "VILTIS", vadovaujamas muzikės Reginos Ditekienės. Jame dalyvavo: Ona Kažemėkaitienė, Ida Tamulėnienė, Aldona Kavaliūnienė, Stasė Petrušaitienė, Bronė Nekrošienė ir Eleonora Kružikienė.

Banketas pradėtas malda. Ją sukalbėjo kun. dr. A. Juška. Skanią vakarienę paruošė ir stalus aptarnavo sesės šaulės, vadovaujamos sesės Latožienės. Tvarka buvo pavyzdinga.

Po vakarienės sekė šokiai, kurie draugiškoje ir malonoje nuotaikoje tęsėsi iki vidurnakčio.

Balandžio 13 d. 10 val. Šukys, Detroito St. Butkaus šaulių kuopos — Lesčinskas, Racine šaulių kuopos — Vaičiūnas.

FILATELIJOS KAMPELIS

Nr. 5

ANTANAS BERNOTAS

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Kovo 13 d. — 10 c. Collectiv Bargaining. Simbolinis piešinys.

2. Kovo 25 d. Amerikos Revoliucijos 200 metų sukakčiai paminėti — keturi pašto ženklai: 8 c. Sybil Ludington, mergaitė herojė, įspėjusi Danbury, Conn., gyventojus apie artėjančią anglų ataką; 10 c. — kareivis Salem Poor, pasižymėjęs kovose prie Bunker Hill, Mass., 1775 m. birželio 17 d.; kitas 10 c. — bankininkas Haym Salomon, finansavęs revoliuciją, ir 18 c. — artilerininkas Peter Francisco, pasižymėjęs kovose prie Brandywine, Yorktown ir Guilford Court House. Kiekvieno pašto ženklo atvirkščioj pusėj įrašyta, kas kuo pasižymėjo.

3. Balandžio 4 d. — 10 c. satelitui MARINER 10, paleistam į Venerą ir Merkurijų paminėti. Piešinys — tas satelitas ir abi planetos.

4. Balandžio 19 d. — 10 c. paminėjimui Lexington & Concord, Mass., mūšio 1775 m. Piešinys: dail. Sandham paveikslas.

★ **BRAZILIJA** išleido pusės cruzeiro pašto ženklą, kuriuo paminima 100 metų suaktis nuo Sao Paulo valstijos įsteigimo.

Sao Paulo valstija nuo pietinio Atlanto tęsiasi į vakarus iki Paranos upės ir užima 95.454 kv. mylių plotą. Per valstiją tęsiasi Serra da Mantiquera ir Serra da Mar kalnų virtinės. Valstija turtinga mineralais ir metalais. Be metalų, randama ir retų brangiųjų akmenų. Pajūriais ir žemesnėse vietose auginami ryžiai, tabakas, kava, medvilnė ir cukrinės švendrės. Aukštumose auginami galvijai. Valstijos sostinė ir antra diduma Brazilijos miestas yra Sao Paulo, turįs virš pusantro milijono gyventojų.

★ **JUGOSLAVIJA** išleido 1,20 dinarų pašto ženklą paminėti 200 metų sukakčiai nuo Ljubljanos universiteto bibliotekos įkūrimo.

Juška. Pamaldose organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Po pamaldų parapijos salėje buvo parengti pusryčiai šauliams.

Bendrai paėmus, dešimtmečio minėjimas tvarkingai buvo prarastas ir savo gausumu, draugiškumu ir malonia tautine nuotaika paliko gražų pavyzdį Cicero lietuviškai visuomenei. (ko)

Ljubljana (vokiškai Laibach) yra Slovenijos sostinė, guli prie to paties vardo upės (Savos įtako), šiaurinėje Jugoslavijoje. Manoma, kad toje vietoje senovėje yra buvusi keltų-romėnų sodyba Aemona, įkurta prie prekybos kelio. Bet jau 550 metų gyvenama slovenų. XII amž. čia įsikūrė gausi vokiečių kolonija. Nuo 1276 m. priklausė Austrijai, vėliau Austro-Vengrijai, ir tik 1919 m. atiteko Jugoslavijai. Ljubljana senas ir svarbus slovenų kultūros centras. Universitetas čia buvo įkurtas jau 1596 m., yra muzikos konservatorija, dailės akademija, muziejai, operos teatras ir kt. Katalikų vyskupija, katedra, statyta XVIII amž. pradžioje. Šuo metu mieste gyvena apie 150.000 gyventojų. Paskutinio karo metu italai (1941 m.) ir vokiečiai (1944 m.) okupuoti Ljubljanos provinciją buvo išleisti po kelias pašto ženklų serijas.

★ **KANADA** balandžio 4 d. išleido keturis 8 centų pašto ženklus su skirtingais piešiniais paminėti šiaurės indėnams.

Kaip Kanados pašto viršininkas išleistuose lapeliuose aprašinėja, šiaurės rajono indėnai gyvena ištisai Ledinuotojo vandenyno pakraščiais, pradedant nuo Labradoro rytuose ir baigiant Yukono ir Mackenzie upių baseiniais vakaruose ir Aliaskoje. Šie indėnai dalinami į dvi pagrindines kalbines grupes — Algonkian ir Athapaskan, bet kiekviena jų kalbinių grupių apima net po keletą indėnų penčių, kaip tai Ojibwas, Crees, Naskapis, Kutchin, Yellowknife, Chipewyan ir kitokiais vardais pavadintas gentis. Indėnai gyvena dažnai maišyti su eskimais. Gyvendami tolimoje šiaurėje, kur ilgos ir labai šaltos žiemos, o vasaros trumpos, jie verčiasi ištisai medžiokle ir žvejyba ir su savo manta kilnojasi iš vienos vietos į kitą. Jie yra išsidirbę savitą papročius ir gyvenimo būdą, kurio pastoviai laikosi. Kiek ten jų indėnų yra, iš viso niekas nežino.

Be to, Kanada šių metų pradžioje dar išleido dvi olimpinio pašto ženklų serijas, tarp kurių \$1 ir \$2 vertės su statulomis.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Aplankykite lietuvišką krautuvę Parmoje.

Geriausio maisto produktai, vietiniai ir importuoti. Didelis pasirinkimas sūrių, dešrų ir mėsos

MEAT MART INC.

Savininkas V. JANONIS

10405 Pleasant Valley & York Rd.

Parma, Ohio

Tel. 845-4935

Krautuvė atidaryta pirmą. iki ketvirtą. 9-7 v. y.

Penktą. 9-9 v. v. šeštą. 9-6 v. v.

Sekmą. 10-3 v. p. p.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

♦ **Dr. Lorin V. Waitkus**, pramoninio meno dėstytojas Cleveland Hts. — University Hts. mokyklose, š. m. balandžio 16 d. North Eastern Ohio Industrial Arts Association metiniam bankete gavo 1975 iškilusio mokytojo žymenį. Ši organizacija kasmet išrenka pramoninio meno iškilusio mokytoją. Šiais metais garbė teko dr. Lorin V. Waitkui. Jis yra daug važinėjęs po JAV su paskaitom, ir parašęs straipsnių švietimo klausimais, dalyvaujęs įvairiuose planavimo komitetuose. Jis yra vedęs Žilvilę Vaičiūnaitę ir augina tris vaikus: Danutę, Petrą ir Edvardą.

Sveikiname dr. Waitkų gavus iškilusio mokytojo žymenį.

MOTINOS DIENA

Šį sekmadienį, gegužės 11 d. Žalgirio šaulių kuopos moterų sekcija ruošia tradicinę Motinos Dieną, gyvasias motinas pagerbti, o mirusias bei nukankintas — maldomis prisiminti.

Abiejose Clevelando lietuvių bažnyčiose bus atnaušaujamos šv. Mišios, o 5 val. p. p. Lietuvių Namų salėje bus akademija, su Dalios Orantaitės paskaita, sesių šaulių vokalinio trio ir šaulių "anūkų" menine programa.

Po programos sesės šaulės ruošia vaišes. Žalgirietės širdingai kvie-

čia visas motinėles, jaunimą ir vyresniusius prasmingai pagerbti ir prisiminti mylimąsias motinas. Laukia visų sesių ir brolių šaulių.

GRANDINELĖS PAVYZDINIŲ PAMOKŲ DIENA

Gegužės 18, sekmadienį, tarp pirmos ir antros valandos po pietų, E. Clevelando YMCA patalpose, 1831 Lee Blvd. (kampas Euclid Ave. ir Lee Rd.), Grandinėlės rengia pavyzdinių pamokų dieną.

Visi šokėjų ir muzikantų tėvai, giminės ir šiaip grupės veikia besidominti visuomenę, kviečiami atvykti pasižiūrėti, išties metus reguliariai vykstančių pamokų, kviečiami susipažinti su mokytojų ir jų dėstyto metodais.

Ypatingai ši diena turėtų būti svarbi tiems, kurie galvoja savo jaunimą kada nors siųsti į Grandinėlę, arba, kurie patys norėtų dalyvauti šiame jaunimo ansamblyje.

Svečius pasitiks ir kavutė pavaišins Grandinėlės tėvų komitetas ir Grandinėlės administracijos nariai.

Po pavyzdinių pamokų, antrą valandą, Grandinėlės nariai atliks trumpą programą.

BIRUTIEČIŲ ŽINIAI

Gegužės 18 d. 3 val. po pietų yra kviečiamas visuotinas narių susirinkimas p. V. Nagevičienės sodyboje, 4430 Center St., Willoughby, Ohio.

♦ **Clevelando meno muziejuje** gegužės 5 d. atidaryta metinė paroda, vadinama "May Show". Ji bus atidaryta iki birželio 15 d. Parodoje dalyvauja 262 dailininkai su 317 kūrinių, atrinkti juri komisijos iš 2,825 asmenų norėjusių parodoje dalyvauti.

HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
NIGHT SHIFT
High wage rate, overtime available. Liberal company paid benefit, fringe benefits. Experience necessary.
STEWART BOLLING & CO.
3190 EAST 65 STREET
CLEVELAND, OHIO
216-641-2850
Apply or call between 8 a.m. and 5 p.m. Ask for Mr. Karabinas.
An Equal Opportunity Employer (35-37)

Prof. John Cadzow, Ethnic Heritage Centro Kent State universitete direktorius, Grandinėlės baliuje.

V. Bacevičiaus nuotrauka

ŽALGIRIO ŠAULIŲ KUOPA VEIKIA

Pereitą sekmadienį čioniečių salėje įvyko Žalgirio šaulių Kuopos dvigubas susirinkimas. 4 val. Moterų Sekcijos ir 5 val. bendras kuopos susirinkimas.

Šaulės moterys, kurių kuopoje jau yra 29, aptarė savo veiklos aktualiuosius klausimus, ypač sėkmingos Motinos Dienos paruošimą. Bendrame kuopos susirinkime pirmininkas pranešė, kad kuopa išaugo iki 64 šaulių ir pasižadėję įstoti 7 kandidatai dar nesukubo atsiųsti užpildytų pareiškimų. Jūrų šaulių sekcijoje jau susibūrė 9 šauliai. Didėja ir šaulių rėmėjų sekcija.

Kuopos pirmininkas pasiūlydė ir karštai padėjo dviem sesėm ir trims broliams dalyvavusiems Cicero jūros šaulių Klaipėdos kuopos dešimtmečio minėjimo iškilmėse su vėliava ir dovana. Taip pat kuopos šaulės menininkės — vokalinis trio ir solistė Nora Braziulienė, vadovaujamos Genuetės Karsokienės, Detroito šaulių St. Butkaus kuopos surengtoje kultūrinėje popietėje, šaulių išleistų knygų pristatyme, atliko meninę programą. O kuopos vicepirmininkė Jadvyga Budrienė pristatė Sibiro kankinės Elenos Juciūtės knygą: "Pėdos mirties zonoje". Šią šaulišką misiją atliko savo lėšomis.

Susirinkimas aptarė savo ateities veiklos planus: Motinos Dienos, kuopos išvy-

kos į gamtą — gegužinės, rudeninio parengimo ruošimus. Šaudymo ir jūrų sekcijų judėjimą ir visą, kas įtelpa į šaulių organizacijos siekimus.

Kuopos valdybos narys I. Muliolis pristatė E. Juciūtės knygą ir VI. Pūtvio raštus išplatinti, kurių keleto tuojau pat šauliai įsigijo.

Darbotvarkėi pasibaigus su "Lietuva, brangi", Algis Majorovas skaidrėmis ir filmais parodė žavių Tėvynės gamtos ir miestų vaizdų, išspaudusių nevieną skausmo ašarą. Šauliai jam karštai padėjo.

Čia pat vyko ir sesių paruoštos skanios vaišės. Žalgirietės ir žalgiriečiai dirba Tėvynės garbei ir laisvei.

PADEKA

Vysk. Valančiaus Lituanistinė Mokykla Clevelande, sėkmingai bebaigianti 26-ųjų mokslo metų ir atšventusi 25 metų jubiliejų, savo egzistencijai užtikrinti visada rado pritarimą savo darbuvių plačioje visuomenėje ir savo konkrečią materialinę ir moralinę paramą iš visos eilės asmenų. Šia proga mokyklos vadovybė ir tėvų komitetas reiškia viešą padėką šiems asmenims:

Stasiui Rudžiui, PLB JAV švietimo Tarybos pirmininkui, už atvykimą į jubiliejinę šventę;

šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui už invokaciją, pamokslą ir patalpas;

KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS

PETRAS LELIS

SPAUDOS BALIUS

Balandžio 26 d. Toronto Lietuvių Namų salėje įvyko laikraščio "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius su menine programa. Dalyvavo apie 300 svečių. Šis pirmasis Kanados lietuvių laikraštis leidžiamas Montrealyje, gana sunkiai verčiasi, dėlto jau praeitais metais Toronto susidarė komitetas, pirmininkaujant J. Simanavičiui, tą laikraštį remti, kad Kanadoje išsilaikytų du laikraščiai. Antrasis Kanados laikraštis "Tėviškės žiburiai" leidžiamas Toronte.

Balių pradėjo įžanginiu žodžiu Komiteto pirm. pavaduotojas J. Karka. Pasveikinęs susirinkusius ir padėkojęs už gausų atsilankymą, nupasakojo apie N. L. vaidmenį Kanados lietuvių gyvenime ir sunkią dabartinę padėtį, prašė svečius nepasigailėti šį laikraštį įvairiais būdais paremti. Jis pristatė išrinktą šio spaudos balius karalaitę Simanavičiūtę. Po to pakvietė atvykusi iš Montrealyje N. L. redaktorių P. Paukštaitį tarti žodį. Pastarasis kiek ilgiau sustojo prie N. L. bėdų, dėkojo už gausų atsilankymą ir prašė remti laikraštį.

Toliau vyko meninė programa. Ją atliko vietos "Atžalyno" jaunieji ir vyresnieji šokėjai, o "Trys Tetos

V. Plodžinskui už Vyskupo Valančiaus portretą;

A. ir L. Sagiams ir Grandinėlės Jaunųjų šokėjų grupei už gyvą ir nuotaikingą programą;

I. Gataučiai, D. Orantaitėi, V. Puškoriiui ir D. Walsh už programos praturtinimą savo talentais ir kalbomis; Helen Jacobs už sveikinimo kalbą lietuviškai;

Pr. Jogai už įdomų mokyklos istorijos paruošimą.

Taip reikalingą ir efektingą finansinę paramą mokyklai suteikė sekantys asmenys: LB Clevelando Apylinkė \$200.00; mokyklos vėliavos kūma Juplijona Kunevičienė \$100.00, A. ir B. Gražuliai lietuviškų knygų skaitymo konkursui \$80.00, po \$20.00 mokyklos reikalingam jubiliejaus proga aukojo dr. Al. Nasvytis ir P. Bajoraitienė; po \$10.00 aukojo dr. Puškorius, S. Radzevičiūtė, M. Iešmantienė ir A. Tamulionis; po \$5.00 aukojo E. ir B. Malcanai, Pr. Joga, V. Šenbergas ir V. Valys.

Visiems jiems mūsų nuoširdi lietuviška padėka už mokyklos darbo įvertinimą ir skatinimą tam darbui tęsti.

Tėvų Komitetas
ir
Mokyklos Vadovybė

iš Hamiltono" padainavo tam vakarui pritaikintus, humoru primaišytus, kuplėtus, kas publiką gražiai pralinksmo. "Hamiltono tėtų" ansamblį sudarė buv. Valstybės teatro artistė E. Kudabienė ir jos partnerės M. Kalvaitienė ir L. Stungevičienė.

Po oficialinės dalies vyko loterija, balius ir šokiai užsitęsė iki 2 val. nakties.

Čia vertėtų trumpai paminėti N. L. įkūrimo istoriją. Tas pirmutinis Kanadoje lietuviškas laikraštis buvo įsteigtas Toronte 1940 metais kovoti prieš tais metais rusų įvykdytą Lietuvos okupaciją. Per 35 metus laikraštis kėlė ir judino lietuvių pasiryžimą kovoti už pavergtą tėvynę, už tautinių lietuvių susipratimą, už KLB stiprinimą, kaip vieningos Kanados lietuvių apjungiančios organizacijos. Per tokį ilgą laikotarpį laikraščio redaktoriai keitėsi, bet N. L. veidas nepasikeitė — jis liko toks pat koks buvo laikraštį steigiant — nepartinis ir visiems lietuviams priimtinas. Nuo 1940 m. N. L. redagavo: V. Dagilis, M. Aukštaitė, J. Yla, M. Arlauskaitė, J. Norvaiša-Girinis, P. Rudinskas, J. Kardelis (ilgiausiai), H. Nagys, R. Maziliauskas, J. Petrėnas ir nuo 1973 m. iki šiol Pr. Paukštaitis. (Tėv. žiburius, nuo įsteigimo 1949 m. redaguoja tik antras redaktorius).

Laikui bėgant ir gyvenimo aplinkyboms keičiantis, mūsų priaugančioji karta vis daugiau prisima šio jos gimtojo krašto papročius ir gyvenimo būdą, dėl to lietuviškų institucijų ir savos spaudos išlaikymas darosi vis sunkesnis. Biologiniai reiškiniai generacijose — ligos nuovargis, mirtis — neišvengiamai palieka tuštumą, kurią sunku tinkamai užpildyti, ypač spaudos darbe.

Kaip visa lietuviškosios išeivijos spauda, taip ir N. L. šių aplinkybių neišvengia ir jų svorį stipriai jaučia. Tik visų Kanados lietuvių pastangos ir stipresnė parama dar gali "Nepriklausomos Lietuvos" leidimą ir jos tobulinimą užtikrinti.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

A leading supplier in the aircraft industry has openings for qualified personnel in the following areas:

FOR 2ND SHIFTS

K. T. MILL
TRACER MILL
CINN. MILL

Good pay, pleasant working conditions. Overtime available. Applicants must have tools & ability to set up machines. Only individuals interested in permanent employment need apply.

Contact
MAIT KANTAUSKAS
Henco Enterprises Inc.
2241 Lake St.
NILES, MICH. (35-42)

FREE....SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GRANDINĖLĖS KONCERTAS TORONTE

Baigdama, savo sezono pradžioje suplanuotų koncertų eilę, gegužės 10 d. Grandinėlė vyksta į Torontą ir Anapilio Moterų Komiteto rengiamame koncerte-baliuje, atliks nuotaikingą, beveik visai naują, programą.

Torontiečiai yra parodę Grandinėlei daug širdies. Pas juos 1973 metais įvyko ir šio ansamblio jubiliejinis dvidešimtmečio koncertas.

• LB Waterburio apylinkės išrinkta naujoji valdyba šios sudėties: dr. P. Vileišis, M. Kleinaitis, J. Adomaitis, A. Raugalienė, S.

Marūnienė, I. Stupelytė, K. Sapietka, J. Valkauskas ir P. Marūnas.

• Muz. Alfonsas ir Ona Mikulskiai, po šaulių surengtos kultūrinės popietės balandžio 28-29 d. pasiliko Detroite pagelbėti kanklininkų vadovei D. Petronienei paruošti Detroito kanklininkės. Pasėkmės labai puikios ir jau dabar galime pasidžiaugti, kanklių ansamblis gyvuos. Mikulskius globojo šauliai Poderiai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Detroito šauliai dalyvavę Cicero šaulių dešimtmečio šventėje balandžio 13 d. su Klaipėdos kuopos pirm. K. Milkovaičiu (penktas iš kairės). V. A. Račkausko nuotrauka

Po sunkios ir ilgos ligos atsiskyrus su šiuo pasauliu vyresnei skautei ir jaunystės ištikimai draugei

ONAI MARIJAI VIKTORIJAI RĖKLAITYTEI-AGLINSKIENEI,

reiškia gilią užuojautą: vyrui ALGIRDUI AGLINSKUI, dukrai EGLEI, sūnui PETRUI RIMUI, mamytei p. BETTY RĖKLAITIENEI, broliui POVILUI su šeima, tetai. Draugams ypač LENUTEI KMITIENEI su šeima Australijoje, p. STASEI ir ALGIRDUI DIDŽIULIAMS, vyresnių skaučių draugovei ir visiems kuriuos ji taip mylėjo

Irena ir Stasys
Giedričiai

A. + A.

DR. NINAI KRIAUCELIŪNAITEI

mirus, jos brolių dr. LEONĄ KRIAUCELIŪ-

NA su šeima giliai užjaučia

Lili ir Vladas
Bložės

Diplomuotam teisininkui

A. A.

ANTANUI VAIŠNIUI

mirus, sūnų inžinierių ARVYDĄ ir šeimą, seserį MARIJĄ GURECKIENĘ, brolių MOTIEJŲ ir šeimą; seserį ONĄ ŽILINSKIENĘ ir brolių JUOZĄ Lietuvoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Kazys ir Aldona
Krulikai
Albina Strimavičienė
Vygasdas ir Rose Marie
Strimaičiai

A. A.

ONAI-MARIJAI AGLINSKIENEI

mirus, jos vyrui dipl. teis. ALGIRDUI AGLINSKUI ir šeimai, jungdamiesi į jų skausmą, gilią užuojautą reiškia

Valerija ir Mečys
Šimkai

A. A.

DR. NINAI KRAUCELIŪNAITEI

mirus, jos broliui Dr. LEONUI KRAUCELIŪNUI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Valerija ir Mečys
Šimkai

A. A.

ANTANUI VAIŠNIUI

mirus, jo sūnų ARVYDĄ nuoširdžiai užjaučia

Antanas ir Veronika Arūnai
Saulius Arūnas

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS

SAJUNGOS JUBILIEJINIO SEIMO

BANKETA

1975 m. gegužės 24 d. šeštadienį, 8 v.v.

Ramada Inn, 26811 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio

MENINĖJE PROGRAMOJE:

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

Akompanuoja
pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

Savo poezijos kūrybą
skaitys VLADĖ BUTKIENĖ

Kokteilis 7:30 v.v.

Karšta vakarienė ir šampanas. Šokiams
gros Slabodos orkestras.

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

Pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

Bilieto kaina asmeniui \$10.00. Vietas baliuje prašome nesivėluojant užsisakyti pas Seimo rengimo komiteto narius: S. Astrauską - Tel. 943-5948, Dr. A. Butkų - 932-9944, J. Mockų - 681-5295, V. Stuogį - 486-2387, K. Karalį - 229-2419, V. Benokraitį - 481-5175, E. Maslauskienę ir Dirvoje 431-6344.